

PATVIRTINTA
Vilkaviškio „Ažuolo“
progimnazijos direktoriaus
2016 m. rugpjūčio 30 d.
įsakymu Nr. V-176

VILKAVIŠKIO „AŽUOLO“ PROGIMNAZIJOS 2016–2017 MOKSLO METŲ PAGRINDINIO UGDYMO PROGRAMOS UGDYMO PLANAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Mokyklos pagrindinio ugdymo programos ugdymo planas reglamentuoja pagrindinio ugdymo pirmosios dalies programos ir su šia programa susijusių neformaliojo vaikų švietimo programų įgyvendinimą mokykloje 2016–2017 mokslo metais. Mokyklos ugdymo planas sudaromas vadovaujantis 2016–2017 metų Bendraisiais ugdymo planais ir kitais teisės aktais.

2. Ugdymo plano tikslas – apibrėžti ugdymo programos vykdymo reikalavimus, formuoti ugdymo turinį ir organizuoti procesą taip, kad kiekvienas besimokantysis pasiektų geresnių ugdymo(si) rezultatų ir įgytų mokymuisi visą gyvenimą būtinų bendrųjų ir dalykinių kompetencijų.

3. Ugdymo plano uždaviniai:

3.1. nustatyti pamokų skaičių, skirtą pagrindinio ugdymo pirmosios dalies programai įgyvendinti;

3.2. numatyti gaires ugdymo turiniui ir procesui mokykloje įgyvendinti ir ugdymui pritaikyti pagal mokinių mokymosi poreikius.

PIRMASIS SKIRSNIS UGDYMO PROCESO ORGANIZAVIMO TRUKMĖ

4. **Ugdymo organizavimas 2016–2017 mokslo metais:**

4.1. ugdymo procesas pradedamas rugsėjo 1 d., baigiamas atitinkamai:

Klasė	Ugdymo proceso pabaiga	Ugdymo proceso trukmė savaitėmis
5 klasės	05-31	32
6–8 klasės	06-02	34

4.2. mokykla dirba penkias dienas per savaitę;

4.3. ugdymo procesas įgyvendinant pagrindinio ugdymo pirmosios dalies (5–8 klasių) programą skirstomas trimestrais:

pirmas trimestras: rugsėjo 1 d.–lapkričio 30 d.,

antras trimestras: gruodžio 1 d.–vasario 28 d.,

trečias trimestras: kovo 1 d.–birželio 2 d.,

5 klasei: kovo 1 d.–gegužės 31 d.;

4.4. mokinių atostogos numatomos:

Atostogos	Prasideda	Baigiasi
Rudens	2016-10-31	2016-11-04
Žiemos (Kalėdų)	2016-12-27	2017-01-06
Žiemos atostogos	2017-02-17	2017-02-17
Pavasario (Velykų)	2017-04-10	2017-04-14
Vasaros:		

5 klasė	2017-05-31	2017-08-31
6–8 klasės	2017-06-05	2017-08-31

4.4.1. 5 klasės mokiniams per mokslo metus skiriamos papildomos 10 mokymosi dienų atostogos;

4.4.2. papildomų atostogų laikas ir trukmė 5 klasės mokiniams, suderintas su mokinių tėvais (globėjais) ir progimnazijos taryba, numatomas:

Atostogos prasideda	Atostogos baigiasi
2017-02-13	2017-02-20
2017-04-18	2017-04-24

5. Progimnazijos vadovas iškilus situacijai, keliančiai pavojų mokinių sveikatai ar gyvybei, ar paskelbus ekstremalią situaciją priima sprendimus dėl ugdymo proceso koregavimo. Ekstremalioji situacija – tai padėtis, kuri gali susidaryti dėl kilusio ekstremalaus (gamtinio, techninio, ekologinio ar socialinio) įvykio ir kelia didelį pavojų žmonių gyvybei ar sveikatai, turtui, gamtai arba lemia žmonių žūtį, sužalojimą ar didelius turtinius nuostolius. Apie priimtus sprendimus progimnazijos direktorius informuoja progimnazijos tarybą ir Vilkaviškio rajono savivaldybės Švietimo, kultūros ir sporto skyrių.

6. Jei oro temperatūra – 20 laipsnių šalčio ar žemesnė, į mokyklą gali nevykti 5 klasių mokiniai, esant 25 laipsniams šalčio ar žemesnei temperatūrai – 6–8 klasių mokiniai. Šios dienos įskaičiuojamos į mokymosi dienų skaičių.

7. Ugdymo procesas mokykloje organizuojamas pamokų forma:

7.1. pamokos trukmė – 45 min.;

7.2. pertraukų trukmė – 10 ir 20 min.

Pamoka	Pamokos laikas	Pertraukų trukmė	Pastabos
1	8.00–8.45	10 min.	
2	8.55–9.40	10 min.	
3	9.50–10.35	20 min.	Pietų pertrauka/ Aktyvi pertrauka kartą per mėnesį
4	10.55–11.40	20 min.	Pietų pertrauka
5	12.00–12.45	10 min.	
6	12.55–13.40	10 min.	
7	13.50–14.35	10 min.	

ANTRASIS SKIRSNIS

MOKYKLOS UGDYMO TURINIO FORMAVIMAS IR ĮGYVENDINIMAS

8. Mokyklos ugdymo turinys formuojamas pagal mokyklos tikslus, konkrečius mokinių ugdymo(si) poreikius ir įgyvendinamas, vadovaujantis Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. V-1309, Pagrindinio ugdymo bendrosiomis programomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. ISAK-2433 „Dėl Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“ (toliau – Pagrindinio ugdymo bendrosios programos), bendraisiais ugdymo planais, Mokymosi pagal formaliojo švietimo programas (išskyrus aukštojo mokslo studijų programas) formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. V-1049 „Dėl Mokymosi formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

9. Mokykla, formuodama ugdymo turinį ir rengdama ugdymo planą, remiasi švietimo stebėsenos, mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo ugdymo procese informacija, standartizuotą

testų rezultatais, progimnazijos plačiojo įsivertinimo duomenimis, strateginiu planu 2016–2019 metams.

10. 2015–2016 m. m. ugdymo plano įgyvendinimo įvertinimas.

Praėjusių mokslo metų pagrindinio ugdymo programos įgyvendinimo prioritetas – mokinių asmenybinė branda, individualias galimybes atitinkantys mokymosi pasiekimai ir nuolatinė mokymosi pažanga.

Pagrindinis dėmesys įgyvendinant ugdymo planą buvo skiriamas asmeninei mokinio pažangai, mokymosi rezultatų pokyčio pamatavimui. Mokiniai kiekvieną trimestrą pildė asmens pažangos (lūkesčių ir rezultatų) bei refleksijos lenteles, pasiekimus aptardavo su klasių vadovais, dalykų mokytojais, tėvais (globėjais). Klasių vadovai matavo pokytį, t.y. lygino I ir II, II ir III trimestro mokinio rezultatus, padarytą pažangą, ją pristatydavo mokytojų tarybos posėdžiuose.

Baigiantis mokslo metams pamatuotas pokytis, lyginant mokinio I trimestro pažymių vidurkį su metiniu. Iš 124 (5–8 klasių) mokinių pažangą padarė 76, tai sudaro 61,29 proc. Sėkmės veiksniai:

1. panaudota 70,8 proc. galimų (pagal BUP) skirti pamokų mokinio ugdymo poreikiams tenkinti ir mokymosi pagalbai teikti, iš jų 50 proc. konsultacijoms;
2. individualūs pokalbiai su tėvais, mokiniais, reflektuojant mokymo(si) procesą, pažangą ir pasiekimus, įvardijant nesėkmių priežastis;
3. formuojamojo vertinimo bei įsivertinimo tobulinimas;
4. veiksminga skatinimo sistema: pritaikytos naujos skatinimo formos motyvuoja klasę ir mokinių siekti geresnių rezultatų – pasibaigus trimestrui didžiausią pažangą padariusiai atskirų koncentrų (5–6/7–8) klasei įteikiama taurė, didžiausią asmeninę pažangą kiekvienoje klasėje padariusiam mokiniui – medalis.

Mokslo metų pradžioje 5–8 klasėse mokėsi 10 mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių. Iš jų 9 buvo ugdomi pagal pritaikytas pagrindinio ugdymo programas, 1 mokiny (mokomas namuose specialiojo pedagogo) – pagal individualizuotą programą. Palyginus I trimestro rezultatus su metiniu, 8 specialiųjų ugdymosi poreikių turintys mokiniai padarė asmeninę pažangą. Sėkmės veiksniai:

1. teikta kvalifikuota specialioji pedagoginė, psichologinė, socialinė, specialioji pagalba;
2. sistemingai organizuoti SUP turinčių mokinių, mokytojų ir tėvų susirinkimai, kuriuose aptartos ugdymo(si) problemos, teikiamos pagalbos efektyvumas, numatomi tolesni mokymosi žingsniai;
3. stiprinamas komandinis darbas, pedagoginė sąveika, siekiant pagalbos mokiniui priemonių tarpusavio dermės.

Gabiems mokiniams buvo sudarytos sąlygos gilinti akademinės žinias, plėtoti individualius saviraiškos gebėjimus, ugdytis iniciatyvumo ir kūrybingumo kompetenciją. 2015–2016 mokslo metais įvairiuose šalies konkursuose dalyvavo 86 mokiniai, rajoniniuose (tarp jų dalykų olimpiadose, sportinėse varžybose) – 69, tarptautine iniciatyva organizuojamuose „Bebro“ ir „Kengūros“ konkursuose – 60 mokinių. Per mokslo metus 5–8 klasių mokiniai, individualiai ir komandomis, iškovojo 16 prizinių – (I–III) vietų rajone, 1 mokinė tapo laureate šalyje. Matematikos konkurse „Kengūra“ 5 ir 8 klasių tarpe užimtos III vietos rajone, dar 5 mokiniai pateko į geriausių rajone dešimtuką. Respublikiniame edukaciniame matematikos konkurse „Olympis 2016“ pelnyti 6 (I ir III laipsnio) diplomai.

Mokytojai tobulino pamokos vadybos nuostatus ir būdus, neformaliojo ugdymo veiklą, veiksmingai taikydami bendradarbiavimą skatinančius mokymo metodus. Sėkmingai vykdyti keturi ilgalaikiai projektai: lietuvių kalbos „Baltos lankos – juodos avys“, fizinio aktyvumo skatinimo „Gyvenk sveikai, judėk laisvai“, globalaus švietimo „Mano kodas – Pasaulio pilietis“, sveikos mitybos intensyvinimo „Valgyk sveikai – gyvenk linksmai“.

Buvo plėtojama pilietinė-socialinė veikla: 5–6 klasėse kuriami ir stiprinami socialiniai ryšiai klasėje ir mokyklos bendruomenėje, 7–8 klasėse ugdomas pilietiškumas, aktyvumas bei visuomeninė atsakomybė.

Siekiant ugdymą priartinti prie realaus mokinių gyvenimo, ugdymo procesas buvo organizuojamas ne tik progimnazijoje, bet ir už jos ribų: muziejuose, bibliotekose, artimiausioje gamtinėje aplinkoje. Įvairinant mokymosi patirtį pasirenkamos nepamokinės formos: edukacinės išvykos, susitikimai, popietės. 5–8 klasių vadovai ne mažiau kaip 10 mokymosi dienų per mokslo metus skyrė pažintinei ir kultūrinei veiklai.

Mokykla, įvertinusi mokinių poreikius, turimas lėšas, 12 val. (100 proc.) skyrė neformaliojo švietimo programoms įgyvendinti. 58,9 proc. mokinių mokykloje lankė sceninės raiškos, muzikos, šokio, dailės, sporto būrelius, aktyviai dalyvavo progimnazijos ir rajono renginiuose. Nuo sausio mėn. dar apie 20 (5–8 klasių) mokinių turėjo galimybę lankyti robotikos būrelį, kurį kartą per mėnesį vedė VšĮ Vilniaus robotikos mokyklos atstovai pagal programą „Mokinių inžinerinis mokymas ir būsimųjų technologijų startuolių ugdymas Vilkaviškyje“. Mokslo metų pabaigoje suorganizuota „Ąžuolo“ šventė Kultūros centre, kurioje turėjo galimybę pasirodyti visi meniniai kolektyvai ir atlikėjai.

Ugdymo(si) procese informacinės komunikacinės technologijos panaudojamos kaip turinio šaltinis, tyrinėjimo ir žinių kūrimo įrankiai, kaip mokymo ir mokymosi organizavimo, bendradarbiavimo komandose, vertinimo ir įsivertinimo erdvė. Kiekviename kabinete (klasėje) yra kompiuteris, stacionarus multimedijos projektorius, pamokos vedamos bibliotekoje ir kompiuterių klasėje. Progimnazija turi savo internetinį puslapį – <http://azuolopro.lt/>, dvi klases (7a ir 7b) – savo internetines svetaines.

Mokykloje yra nuolat tobulinama mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarka. Mokinių tėvai sistemingai informuojami apie vaikų mokymosi pasiekimus ir gebėjimus. Informacija pateikiama elektroniniame dienyne, klasių svetainėse, tėvų susirinkimų metu. Vertinimo metu sukauptą informaciją stengiamasi efektyviau panaudoti kiekvieno mokinio pažangai.

2016 metų pavasarį mokykloje vyko 6 ir 8 klasių mokinių mokymosi pasiekimų įvertinimas, taikant standartizuotus testus. Rezultatai pateikiami lentelėse:

Testas	6 klasės mokinių skaičius	Aukštesnysis lygis skaičius (proc.)	Pagrindinis lygis skaičius (proc.)	Patenkinamas lygis skaičius (proc.)	Nepasiekta patenkinamas lygis skaičius (proc.)
Matematika	20	4 (20,0)	14 (70,0)	2 (10,0)	0 (0,0)
Skaitymas	18	6 (33,3)	8 (44,4)	3 (16,7)	1 (5,6)
Rašymas	20	2 (10,0)	8 (40,0)	4 (20,0)	6 (30,0)

Testas	8 klasės mokinių skaičius	Aukštesnysis lygis skaičius (proc.)	Pagrindinis lygis skaičius (proc.)	Patenkinamas lygis skaičius (proc.)	Nepasiekta patenkinamas lygis skaičius (proc.)
Matematika	40	2 (5,0)	18 (45,0)	20 (50,0)	(0,0)
Skaitymas	37	6 (16,2)	21 (56,8)	9 (24,3)	1 (2,7)
Rašymas	39	4 (10,3)	15 (38,5)	17 (43,6)	3 (7,7)
Gamtos mokslai	36	6 (16,7)	27 (75,0)	3 (8,3)	0 (0,0)
Socialiniai mokslai	38	2 (5,1)	31 (79,5)	5 (12,8)	1 (2,6)

Pasiekusiųjų atitinkamą lygį skaičius rodo, jog 6 klasės mokinių aukščiausi skaitymo gebėjimai, žemiausi – rašymo, daugiausiai mokinių pasiekė pagrindinį matematikos gebėjimų lygį. 8 klasės mokiniams geriau sekėsi socialinių mokslų, gamtos mokslų bei skaitymo testų užduotys – dauguma pasiekė pagrindinį gebėjimų lygį. Nemažai daliai mokinių prasčiau sekėsi matematikos ir rašymo testai. Lyginat 2016 metų ST rezultatus su 2015 m., pasiekimai žymiai pagerėjo.

11. 2016–2017 m. m. pagrindinio ugdymo programos ugdymo(si) proceso strategija – asmeninė mokinio ūgtis.

12. Strategijos tikslai:

12.1. užtikrinti kiekvieno mokinio ugdymosi pasiekimų kokybę;

12.2. ugdyti individualias kiekvieno mokinio bendrąsias kompetencijas, siekiant nuolatinės asmeninės pažangos mokiniui tinkamu tempu;

12.3. užtikrinti mokinių mokymosi pažangą, atsižvelgiant į bendrosiose ugdymo programose numatytus reikalavimus, mokymosi startą bei asmenines mokinio raidos galimybes.

13. Pagrindinio ugdymo programa sudaro sąlygas mokiniui išsiugdyti dorinės, socialinės, kultūrinės ir pilietinės brandos bei tautinės savimonės pamatus, įgyti integralius kompetencijų pagrindus ir išbandyti save įvairiose veiklos srityse, siekiant apsispręsti dėl tolesnio ugdymosi kelio pasirinkimo.

14. Bendrojo ugdymo tikslai:

14.1. puoselėti kiekvieno mokinio prigimtines dvasines, intelektines, fizines galias, padėti atsiskleisti jo individualybei ir siekti kūrybiškumo, kad kiekvienas mokinys taptų oria, dorovinga, savo ir kitų sveikatą puoselėjančia, atsakinga už savo poelgius, pasirinkimus, konstruktyviai kuriančia savo ir Lietuvos kultūrą, gerovę ir ateitį asmenybe;

14.2. ugdyti tautinį ir pilietinį tapatumą įsisažmoninusį, kitas tautas gerbiantį, istoriškai sąmoningą, bendruomenišką, kritiškai mąstantį, aktyviai dalyvaujantį Lietuvos ir Europos sociokultūriniame ir politiniame gyvenime pilietį;

14.3. sudaryti vienodas galimybes visiems mokiniams, nepaisant lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos, pasiekti maksimalių jų galias atitinkančių ugdymosi rezultatų ir brandinti mokymosi visą gyvenimą nuostatą.

15. Bendrojo ugdymo principai:

15.1. ugdymo visybiškumas – mokinio psichinių, dvasinių, fizinių galių plėtotė; ugdymo filosofijos ir mokyklos gyvenimo (filosofijos, misijos, vizijos, kultūros, ugdymo) dermė;

15.2. ugdymo sistemiškumas – ugdymo tarpinių ir sričių sąryšis, formaliojo ir neformaliojo švietimo dermė siekiant užtikrinti ugdymo pastovumą ir paslankumą;

15.3. ugdymo tikslų ir pedagoginės veiklos adekvatumas – pedagoginė veikla nukreipta sąmoningai siekti ugdymo tikslų;

15.4. visavertis mokyklos bendruomenės narių bendradarbiavimas – ugdymo(si) tikslai formuluojami ir įgyvendinami, bendradarbiaujant mokytojams, švietimo pagalbą teikiantiems specialistams, mokiniams, tėvams (globėjams, rūpintojams);

15.5. ugdymo turinio ir konteksto dinamiškumas – nuolatinis kūrybiškas atsinaujinimas, atvirumas inovacijoms.

16. Bendrojo ugdymo tobulinimo kryptys:

16.1. pažinti kiekvieną mokinį, jo prigimtines galias, patirtį, gebėjimus ir skatinti jo asmeninę ūgtį;

16.2. kartu su mokiniais kurti aktualų ir prasmingą, jų poreikiams ir talentams atvirą, integralų, į realų asmens, klasės, mokyklos ir šalies problemų sprendimą įtraukiantį ugdymo turinį, skatinantį savivaldį mokymąsi;

16.3. ugdymą grįsti mokinio ir mokytojo sąveika, mokantis drauge ir vieniems iš kitų, kuriant bendras prasmes, skatinant dialogišką ir tyrinėjantį ugdymąsi;

16.4. skatinti patirtinį, tiriamąjį, kūrybinį, interpretacinį mokymąsi, kuriantį giluminius teorijos ir praktikos ryšius, susietus su realiu gyvenimu;

16.5. ugdymo(si) procese stiprinti formuojamąjį, ugdymuisi padedantį, grįžtamąjį ryšį ir pagalbą teikiantį vertinimą;

16.6. į apibendrinamąjį ugdymo(si) rezultatų – kompetencijų – vertinimą įtraukti formaliojo, neformaliojo švietimo bei savaiminio ugdymosi pasiekimai;

16.7. bendrąjį ugdymą grįsti tarpusavio, pasitikėjimu, bendradarbiavimu, darnia veikla asmens, visuomenės ir Lietuvos ateities labui.

17. Ugdymo(si) procesas yra:

17.1. **motyvuojantis**, įdomus, patrauklus, prasmingas, dinamiškas, inovatyvus, kuriantis pozityvaus bendravimo, iniciatyvų, entuziazmo, dalyvavimo, lyderystės ir kt. situacijas;

17.2. **interaktyvus**, grindžiamas dialogo kultūra, skatinantis mokinius bendradarbiauti, spręsti problemas, mokytis vieniems iš kitų, dalytis patirtimi, diskutuoti, veikti realiose ir virtualiose komandose;

17.3. **integralus**, sukuriantis bendrą pasaulio vaizdą, požiūrių bei vertybių visumą. Mokiniai tyrinėja realaus ir virtualaus pasaulio objektus bei reiškinius, sprendžia gyvenimiškas problemas, kuria ir įgyvendina idėjas. Išnyksta ribos tarp intuityvaus jausminio ir racionalaus pažinimo proceso, mokymosi realiose ir virtualiose aplinkose, tarp atskirų pamokų, ugdymosi klasėje, mokykloje ir už jos ribų, formaliojo ir neformaliojo švietimo;

17.4. **personalizuotas**, skatinantis autentišką, patirtinį, savivaldį mokinių mokymąsi. Mokiniai patys kuria savo žinojimą, remdamiesi jau turima patirtimi, įgydami ir reflektuodami naujas patirtis;

17.5. **kontekstualus**, suliejantis mokymąsi ir mokinio dalyvavimą mokyklos, šeimos ir bendruomenės gyvenime. Mokymosi situacijas, kuriose tiriama, atrandama, mąstoma, kuriama, išgyvenama, kuria patys mokiniai, mokytojai, tėvai (globėjai, rūpintojai) ir kiti ugdymo(si) procese dalyvaujantys suaugusieji ar bendraamžiai. Mokomasi įvairioje sociokultūrinėje (daugiakultūrinėje) aplinkoje, derinami mokinių, jų šeimų, mokyklos, vietos bendruomenės ir valstybės lūkesčiai;

17.6. **grindžiamas mokinio supratimu ir prireikus pagalba jam**. Mokytojai pažįsta ir supranta mokinius, išvelgia jų sėkmes, gabumus, talentus, mokymosi, savijautos bei elgesio problemas, paskatina ir paremia, teikia jiems būtiną pagalbą, telkia švietimo pagalbos specialistus ir bendruomenę problemoms įveikti, socialinei atskirčiai mažinti.

18. Mokykloje užtikrinama lanksti laiko vadyba, leidžianti skirtingomis formomis, būdais, skirtingu tempu siekti ugdymo(si) tikslų ir rezultatų.

19. Mokytojai, įgyvendinantys bendrąsias programas, yra atviri pokyčiams ir naujovėms, autonomiški, profesionalūs, išmanantys dalykų turinį bei didaktiką, lyderiai, atsakingi mokinių mokymosi vadybininkai, efektyvių mokymo(si) aplinkų ir situacijų kūrėjai, mokinių mokymosi tyrėjai bei ekspertai. Jie nuolat ieško, mokosi, bendradarbiauja tarpusavyje, komandose ir tinkluose, reflektuodami profesinę veiklą ir patirtį, tobulina savo kompetencijas.

20. Mokytojai skatina mokinius (pagal jų galias) prisiimti atsakomybę už savo mokymąsi. Mokytojai kartu su mokiniais numato ugdymosi tikslus, planuoja mokymąsi, vertina ir reflektuoja mokymosi procesą, pažangą ir pasiekimus.

21. Mokykloje užtikrinamas kokybiškas vaiko ugdymas(is), jo saugumas, personalizuotas vadovavimas vaiko mokymuisi, glaudūs ryšiai su tėvais (globėjais, rūpintojais).

22. Pagrindinio ugdymo programa užtikrina ugdymosi tęstinumą ir darnų mokinio perėjimą prie integruotų ar atskirų dalykų mokymosi, didesnio savarankiškumo ir atsakomybės už savo mokymąsi.

23. Ugdymo(si) rezultatai:

23.1. Bendrojo ugdymo programose numatyti mokinių ugdymo(si) rezultatai nusako mokinių kompetencijas gyventi, mokytis ir veikti asmeniniame, kultūriniame, pilietiniame, socialiniame ir (ar) profesiniame kontekste. Ugdymo(si) rezultatai siejami su pasirengimu aukštesnio lygio ugdymo programai ir (ar) profesinei veiklai;

23.2. svarbiausi mokinių ugdymo(si) pagal pagrindinio ugdymo programas rezultatai – optimali asmenybės branda, kaip mokinio įgytų bendrųjų ir dalykinių kompetencijų visuma;

23.3. siekiant, kad mokiniai susiformuotų visuminį pasaulio vaizdą ir įgytų gyvenime būtinas kompetencijas, į pagrindinio ugdymo programos ugdymo dalykų turinį integruojamas bendrųjų kompetencijų – **asmeninės, mokėjimo mokytis, komunikavimo, pažinimo, socialinės–pilietinės, kultūrinės, kūrybiškumo** – ugdymas;

23.4. išvardytos kompetencijos integruoja žinias, gebėjimus ir nuostatas, įgyjamas, mokantis atskirų dalykų, dalyvaujant įvairiose veiklose mokykloje ir už jos ribų, neformaliojo švietimo programose.

23.5. Mokinių kompetencijų sandaros dėmenys ir jų plėtotės gairės:

Nuostatos	Žinios ir supratimas	Gebėjimai
Savarankiškai imtis iniciatyvos, domėtis įvairiomis gyvenimo sritimis, atrasti savo stiprybes ir talentus, prisiimti atsakomybę už savo mokymąsi arba kitą veiklą, priimamus sprendimus asmeniniame, socialiniame, pilietiniame, kultūriniame kontekste, saugiai, sveikai, pozityviai elgtis, atsižvelgiant į aplinkybes, konstruktyviai veikti, bendradarbiauti su kitais žmonėmis.	Teorinės žinios ir supratimas apie mokymosi ir įvairių gyvenimo sričių faktus, principus, procesus ir bendrąsias sampratas, dėsningumus, procedūras bei praktinį jų taikymą.	Sudėtingesnio mąstymo gebėjimais grindžiami pažintiniai (loginio, intuityviojo, kūrybinio, kritinio mąstymo) ir sudėtingesnėmis procedūromis grindžiami praktiniai (žinių taikymo, veiklos būdų, priemonių naudojimo) gebėjimai; komunikavimo, bendradarbiavimo, pilietiškumo, kūrybiškumo ir iniciatyvumo, veiklos ir refleksijos gebėjimai, reikalingi iššūkiams įveikti ir realioms problemoms spręsti; savęs pažinimo ir tolesnio mokymosi krypties pasirinkimo gebėjimai.

24. Mokykloje vykdoma kultūrinė, meninė, pažintinė, kūrybinė (toliau – pažintinė ir kultūrinė veikla), sportinė, praktinė, socialinė, prevencinė ir kt. veikla sudaro formuojamo progimnazijos ugdymo turinio dalį. Ši veikla siejama su ugdymo tikslais, mokinių mokymosi poreikiais ir organizuojama progimnazijoje ir už jos ribų. Pažintinei ir kultūrinei veiklai per mokslo metus skiriama 60 pamokų (10 mokymosi dienų):

24.1. 5 klasės vadovas 5 mokymosi dienas šias veiklas organizuoja individualiai, 5 – kartu su 6–8 klasių vadovais vykdo integruotą projektinę veiklą;

24.2. 6–8 klasių vadovai 10 mokymosi dienų vykdys pažintinę ir kultūrinę veiklą:

Eil. Nr.	Veiklos (projekto/programos) pavadinimas	Data	Veiklos paskirtis	Atsakingi asmenys
1.	Mokslo ir žinių diena	09-01	Ugdyti mokslo bei pažinimo vertybines nuostatas.	Pavadootoja ugdymui Klasių vadovai
2.	Savivaldos diena mokykloje	10-05	Plėtoti asmeninę, socialinę ir komunikavimo kompetenciją.	Mokinių taryba A. Andziulienė L. Augustaitienė
3.	Sporto diena	10-12	Ugdyti ištvermę, fizinį aktyvumą.	R. Kiškėnienė Klasių vadovai
4.	Kalėdų Senelio kelionė	12-21–23	Atskleisti mokinių kūrybinius-meninius gebėjimus, plėtoti bendradarbiavimą.	Mokinių taryba Klasių vadovai
5.	Netradicinio ugdymo diena.	02-15	Ugdyti socialinę-pilietinę kompetenciją.	L. Kraulėdienė R. Jašinskienė
6.	„Ąžuolo“ dienos šventė.	05-26	Plėtoti iniciatyvumo ir kūrybingumo kompetenciją, saviraišką.	Direktorius pavadootoja ugdymui Mokyklos taryba

7.	Išvykų, kelionių diena.	06-01	Plėtoti etnokultūrinį, istorinį pažinimą.	Klasių vadovai
8.	Padėkos diena	06-02	Apibendrinti veiklą, įvertinti mokinių pasiekimus.	Direktorius Klasių vadovų metodinė grupė

25. Pažintinė ir kultūrinė veikla įtraukiama į 5–8 klasių vadovų metodinės ir ugdomosios veiklos planą.

26. Mokyklos ugdymo turinys formuojamas ir įgyvendinamas vadovaujantis Pagrindinio ugdymo bendrosiose programose (toliau – Bendrosios programos) apibrėžtais mokinių pasiekimais, Bendraisiais ugdymo planais ir mokykloje priimtais susitarimais, sprendimais.

27. Mokyklos ugdymo planas rengiamas, vadovaujantis demokratiškumo, subsidiarumo, prieinamumo, bendradarbiavimo principais, į jo rengimą įtraukiami mokytojai, mokiniai, tėvai (globėjai).

28. Mokyklos ugdymo planą rengė 2015 m. birželio 3 d. direktoriaus įsakymu Nr. V-76 sudaryta darbo grupė; vykdyta mokinių tėvų apklausa ugdymo turinio klausimais.

29. Mokykloje susitarta dėl mokyklos ugdymo plano turinio, struktūros ir formos.

30. Ugdymo planas rengiamas vieneriems mokslo metams.

31. Ugdymo plane įteisinami bendruomenės susitarimai dėl:

31.1. ugdymo plano tikslo, uždavinių (žr. 2, 3);

31.2. 5–8 klasių mokymosi trimestrais (žr. 4.3.);

31.3. papildomų atostogų 5 klasės mokiniams (žr. 4.4.2.);

31.4. ugdymo(si) proceso strategijos ir tikslų (žr. 11, 12);

31.5. bendrųjų ugdymo tikslų, principų, tobulinimo kryptių ir rezultatų (žr. 14–23);

31.6. pažintinės ir kultūrinės veiklos organizavimo (žr. 24);

31.7. ugdymo turinio planavimo ir įgyvendinimo stebėsenos (žr. 34–37);

31.8. reikalavimų mokinio individualiam ugdymo planui sudaryti (žr. 38–45);

31.9. sveikatos ir gerovės nuostatų (žr. 46–53);

31.10. ugdymo diferencijavimo (žr. 54–56);

31.11. mokymosi pasiekimų gerinimo ir mokymosi pagalbos teikimo (žr. 57–67);

31.12. bendradarbiavimo su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais) formų (žr. 68–74);

31.13. dalykų mokymo intensyvavimo (žr. 75–77);

31.14. ugdymo turinio integravimo nuostatų (žr. 78–81);

31.15. mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo būdų ir laikotarpių (žr. 82–106);

31.16. mokinių mokymosi krūvio reguliavimo (žr. 107–118);

31.17. neformaliojo švietimo veiklos organizavimo (žr. 119–123);

31.18. ugdymo karjerai organizavimo (žr. 124–129);

31.19. atvykusio mokinio iš užsienio ugdymo organizavimo (žr. 130–133);

31.20. mokinių mokymosi namie (žr. 134–137);

31.21. laikinųjų grupių sudarymo, klasių dalijimo (žr. 138–141);

31.22. adaptacinio laikotarpio 5 klasės ir naujai atvykusiems mokiniams (žr. 144);

31.23. socialinės-pilietinės veiklos organizavimo (žr. 145–147);

31.24. ugdymo turinio ir ugdymo sričių mokymo organizavimo (žr. 148–163);

31.25. dalykų programų apimties valandomis per metus (žr. 164);

31.26. dalykų mokymuisi skiriamų pamokų skaičiaus konkrečioje klasėje (žr. 165);

31.27. mokinių, turinčių specialiųjų poreikių, ugdymo organizavimo (žr. 166–197);

31.28. švietimo pagalbos teikimo (žr. 198–200).

32. Ugdymo planą tvirtina progimnazijos direktorius iki 2016 metų rugsėjo 1 d.

33. Planas derinamas su progimnazijos taryba ir Vilkaviškio rajono savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vedėjas.

TREČIASIS SKIRSNIS
UGDYMO TURINIO PLANAVIMAS IR ĮGYVENDINIMO STEBĖSENA

34. Ugdymo turinys mokykloje planuojamas ir detalizuojamas mokytojų tarybos nustatyta tvarka:

34.1. ugdymo turinio planavimo laikotarpiai ir formos:

34.1.1. kalendoriniams metams – mokyklos veiklos planas;

34.1.2. mokslo metams:

34.1.2.1. savivaldos institucijų veiklos planai;

34.1.2.2. metodinės tarybos ir metodinių grupių veiklos planai;

34.1.2.3. neformaliojo ugdymo grupių veiklos planai;

34.1.2.4. vaiko gerovės komisijos veiklos planas;

34.1.2.5. ugdymo karjerai veiklos planas;

34.1.2.6. pagalbos mokiniui specialistų veiklos planas;

34.1.2.7. informacinio centro veiklos planas;

34.1.3. pusmečiams:

34.1.3.1. individualizuotos ir pritaikytos programos SUP turintiems mokiniams;

34.1.3.2. pritaikytos programos SUP turintiems mokiniams;

34.1.3.3. mokymo namuose individualaus ugdymo planas;

34.2. mokytojai, 2016–2017 m. m. dirbantys 5–8 klasėse, rengia ilgalaikius planus pagal

Bendrąsias programas ir jose numatomus mokinių pasiekimus:

34.2.1. Ilgalaikio plano elementai:

1. Pamokų skaičius.

2. Mokymo priemonės.

3. Tikslas.

4. Uždaviniai.

5. Integruojamosios programos.

6. Tarpdalykinė integracija.

7. Ugdomos bendrosios kompetencijos (pritaikant savo dalykui iš Mokinio ūgties dienoraščio – MŪD).

8. Vertinimas.

9. Klasės mokinių pasiekimų lygiai (galimas trumpas aprašymas apie klasę, bet pakanta ir duomenų pagal žemiau pateiktą pavyzdį lentelėje):

Mokinių skaičius / mokymosi lygmenys ir kt.	Aukštesnysis	Pagrindinis	Patenkinamas	SUP poreikių turintys mokiniai

10. Mokymo ir mokymosi turinys (planas) mokomųjų dalykų, vertinamų pažymiais:

Eil. Nr.	Skyriaus pavadinimas	Val. sk.	Pasiiekimų lygiai		
			Aukštesnysis	Pagrindinis	Patenkinamas
	Rezervinės pamokos				

11. Mokymo ir mokymosi turinys (planas) mokomųjų dalykų, nevertinamų pažymiais:

Eil. Nr.	Skyriaus pavadinimas	Val. sk.	Mokinių pasiekimai pagal BP
	Rezervinės pamokos		

12. Programą parengusio mokytojo kvalifikacinė kategorija, vardas, pavardė.

13. Metodinės grupės pritarimo ir pavaduotojo ugdymui suderinimo rekvizitai.

34.2.2. detalų pamokos planą privalo ruošti jauni specialistai, dirbantys 1–3 metus, pagal metodinės tarybos nustatytą struktūrą:

1. Pamokos tema.
2. Mokymosi uždavinys(-iai).
3. Mokymo(si) metodai, priemonės.
4. Mokymas (individualaus ir grupinio mokymo(si)) derinimas.
5. Namų darbų skyrimas.
6. Mokytojo veiklos (individualizavimo ir diferencijavimo strategijos).
7. Pagalba mokiniui.
8. Pažangos ir pasiekimų vertinimas, įsivertinimas.
9. IKT panaudojimas.
10. Pasiekimai pamokoje: refleksija, apibendrinimas.

34.4. mokytojai gali naudotis pavyzdiniais mokytojų ekspertų parengtais ir ministerijos patvirtintais pamokų planais, mokytojo knygomis, juos koreguoti, atsižvelgdami į metodikos grupės nutarimus;

34.5. mokytojai parengia dalykų ilgalaikius planus ir pristato mokytojų dalykininkų metodinės grupės pirmininkui. Metodinė grupė planus aptaria, koreguoja ir jiems pritaria iki rugpjūčio 29 d. Grupės pirmininkas planus ir programas pateikia suderinti mokyklos direktoriaus pavaduotojai ugdymui iki rugpjūčio 31 d.

34.6. **progimnazijos direktorius, suderinus direktoriaus pavaduotojai ugdymui, pritarus grupėje, įsakymu tvirtina:**

- 34.6.1. savivaldos institucijų veiklos planus;
- 34.6.2. neformaliojo ugdymo grupių veiklos planus;
- 34.6.3. vaiko gerovės komisijos veiklos planą;
- 34.6.4. ugdymo karjerai veiklos planą;
- 34.6.5. pagalbos mokiniui specialistų veiklos planą;
- 34.6.6. informacinio centro veiklos planą;
- 34.6.7. metodinės tarybos ir metodinių grupių planus;
- 34.7. **mokytojai suderina su direktoriaus pavaduotoja ugdymui:**
 - 34.7.1. ilgalaikius planus;
 - 34.7.2. SUP turinčių mokinių ugdymo programas;
 - 34.7.3. individualius ugdymo planus;

35. Ugdymo plano įgyvendinimo stebėseną ir priežiūrą pagal vidinį funkcijų pasiskirstymą atlieka progimnazijos direktorius ir direktoriaus pavaduotoja ugdymui.

36. Į šį procesą, prireikus, įtraukiama Metodinė taryba, Veiklos kokybės įsivertinimo grupė, Vaiko gerovės komisija.

37. Mokslo metų pabaigoje direktoriaus pavaduotoja ugdymui apie plano įgyvendinimo rezultatus informuoja Progimnazijos tarybą ir Mokytojų tarybą.

KETVIRTASIS SKIRSNIS MOKINIO INDIVIDUALAUS UGDYMO PLANO SUDARYMAS

38. Mokykloje kuriama sistema, apimanti ankstyvą mokinių žemų pasiekimų ir kitų mokymosi sunkumų nustatymą, pažangos stebėjimą ir laiku teikiamą pagalbą mokiniui, jį mokantiems mokytojams bei tėvams (globėjams). Mokiniais, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, pagrindinio ugdymo programa pritaikoma arba individualizuojama.

39. Mokinio individualus ugdymo planas – tai kartu su mokiniu sudaromas jo gebėjimams ir mokymosi poreikiams pritaikytas mokymosi planas. Individualiu ugdymo planu siekiama padėti mokiniui planuoti, kaip pagal savo galias pasiekti aukštesnius ugdymo(si) pasiekimus, ugdyti(s) asmeninę atsakomybę, gebėjimus, įgyvendinti išsikeltus tikslus.

40. Mokinio individualus ugdymo planas, esant poreikiui, rengiamas ir įgyvendinamas, bendradarbiaujant mokytojams, mokiniams, mokinių tėvams (globėjams) ir direktoriaus pavaduotojai ugdymui, švietimo pagalbos specialistams.

41. Sudarant individualų ugdymo planą, atsižvelgiama į mokyklos turimą informaciją apie mokinį ir jo mokymosi pasiekimus, asmeninius poreikius, Mokinio ūgties dienoraštį (toliau – MŪD).

42. Mokinio individualus ugdymo planas sudaromas:

42.1. mokiniams, kuriems mokosi itin sėkmingai, individualus ugdymo planas padeda siekti aukštesnių mokymosi tikslų ir sudaro galimybes stebėti asmeninę pažangą;

42.2. mokiniams, kuriems kyla mokymosi sunkumų (dėl ligos ar turintiems kokio nors dalyko neigiamą pirmojo/antrojo trimestro įvertinimą, praleidusiems daug pamokų ir pan.);

42.3. individualaus ugdymo planą sudaro mokinį mokantys dalykų mokytojai, suderinę su tėvais (globėjais) ir Vaiko gerovės komisija;

42.4. plane nurodoma sritis, dalykas, dėl kurio kyla mokymosi sunkumų, numatomi uždaviniai, mokinio indėlis į mokymąsi, apibrėžiami sėkmės kriterijai, numatoma reikiama specialistų pagalba;

43. Individualus ugdymo planas sudaromas rašytine forma trimestro (mėnesio, dviejų ir pan.) laikotarpiui.

44. Mokinių individualūs ugdymo planai, jeigu reikia, koreguojami.

45. Šią veiklą mokykloje organizuoja direktoriaus pavaduotoja ugdymui.

PENKTASIS SKIRSNIS SVEIKATA IR GEROVĖ MOKYKLOJE

46. Mokymo(si) aplinką sudaro mokyklos, namų, gamtos, socialinė ir kultūrinė bendruomenės aplinka. Fizinė ir virtuali mokymo(si) aplinka yra saugi, sveika, lengvai pertvarkoma ir tikslingai panaudojama pagal mokymosi tikslus.

47. Mokykloje visi jaučiasi saugiai, patogiai, jaukiai. Santykiai tarp mokyklos bendruomenės narių pagarbūs, konstruktyvūs, geranoriški, tolerantiški, lygiaverčiai, grindžiami bendradarbiavimu, atjauta. Mokiniu pasitikima, pripažįstami jo poreikiai, lūkesčiai, nuomonė, sukurta pagalbos mokiniui sistema. Mokytojai pozityviai priima kiekvieną mokinį, geba valdyti kritines elgesio situacijas, įveikti iššūkius.

48. Mokykla, įgyvendindama pagrindinio ugdymo programą:

48.1. vadovaujasi Lietuvos higienos norma HN 21:2011 „Mokykla, vykdanči bendrojo ugdymo programas. Bendrieji sveikatos ir saugos reikalavimai“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. rugpjūčio 10 d. įsakymu Nr. V-773 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 21:2011. Mokykla, vykdanči bendrojo ugdymo programas. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ (toliau – Higienos norma);

48.2. mokinių aktyviam mokymuisi pritaikoma mokyklos aplinka, mokymasis vyksta ne tik mokykloje – gamtoje, kultūros įstaigose, įmonėse, valdžios, mokslo ir studijų institucijose ir kt.:

48.2.1. sudaromos sąlygos ugdytis bendrąsias kompetencijas, aktyviai veikti, tyrinėti, bendrauti ir bendradarbiauti Vilkaviškio krašto muziejuje, dr. Jono Basanavičiaus gimtojoje sodyboje, Suvalkijos regioniniame kultūros centre – Paežerių dvare, bendruomenėje „Virbalio

vartai“, Vilkaviškio viešojoje bibliotekoje, Vaikų dienos centre, taip pat pasinaudojant Vilkaviškio rajono švietimo įstaigų edukacinių aplinkų banku;

48.2.2. ugdymo(si) procesas vyksta ir mokyklos koridoriuose, bibliotekoje, sporto salėje, mokyklos kieme ir kitose vidinėse bei išorinėse mokyklos erdvėse (parke, sporto aikštelėje);

48.2.3. mokytojai, planuojantys kito pobūdžio ugdomąją veiklą, prieš dvi dienas apie ją informuoja mokyklos vadovus. Siekiant netrikdyti ugdymo proceso kitų klasių mokiniams, sudaromi laikini pakeitimai pamokų tvarkaraštyje;

49. Mokiniai ir jų tėvai (globėjai) dalyvauja kuriant ir tobulinant mokymo(si) aplinką. Į mokyklos aplinkos kūrimą įtraukiama vietos bendruomenė.

50. Mokyklose pritaikoma aplinka darbui grupėse, mokymuisi bendradarbiaujant ir individualiam mokymuisi, poilsiui, mokytojų bendradarbiavimui, tėvų (globėjų, rūpintojų) dalyvavimui mokyklos gyvenime.

51. Į mokyklos ugdymo turinį integruojama Sveikatos ugdymo bendroji programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. rugpjūčio 31 d. įsakymu Nr. V-1290 „Dėl Sveikatos ugdymo bendrosios programos patvirtinimo“:

51.1. programa integruojama į formalųjį, neformalųjį ugdymą, klasių vadovų ir projektinę veiklą, mokyklos bendruomenės gyvenimą. Tai atsispindi neformaliojo ugdymo būrelių programose, 5–8 klasių vadovų metodinės ir ugdomosios veiklos plane, vykdomų projektų programose.

52. Mokykla planuoja ir organizuoja kryptingus sveikos gyvensenos, sveikatos saugojimo ir stiprinimo renginius:

52.1. siekdama skatinti mokinių fizinį aktyvumą ir sveikos gyvensenos įgūdžius 2016–2017 mokslo metams parengė tęstinį projektą „Gyvenk sveikai, judėk laisvai“, finansuojamą iš Vilkaviškio rajono savivaldybės sveikatos rėmimo projektų lėšų, kurio metu (be kitų veiklų) kartą per mėnesį bus organizuojamos aktyvios pertraukos tarp pamokų. Projektą kuruos socialinė pedagogė.

53. Mokykla ugdymo(si) aplinką kuria, vadovaudamasi Higienos norma, Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. V-1309.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS UGDYMO DIFERENCIJAVIMAS

54. Mokiniai skiriasi savo patirtimi, motyvacija, interesais, siekiais, gebėjimais, mokymosi stiliumi, pasiekimų lygiu ir kt., tai lemia skirtingus mokymosi poreikius. Diferencijuotu ugdymu atsižvelgiama į šiuos poreikius, nes mokiniui turi būti pritaikomi mokymosi uždaviniai ir užduotys, ugdymo turinys, metodai, mokymo(si) priemonės, tempas, mokymosi aplinka ir skiriamas laikas. Diferencijuoto ugdymo tikslas – sudaryti sąlygas kiekvienam mokiniui sėkmingiau mokytis. Juo taip pat kompensuojami brendimo, mokymosi tempo netolygumai, atsirandantys vertikalios skirstymo klasėmis pagal mokinių amžių sistemoje.

55. Diferencijavimas taikomas:

55.1. mokiniui individualiai;

55.2. mokinių grupei:

55.2.1. dalykų konsultacijoms po pamokų, sudarant atskirą tvarkaraštį, pailgintos dienos grupėje – pasiekimų skirtumams mažinti, gabumams plėtoti, pritaikant įvairias mokymosi strategijas;

55.2.2. tam tikroms veikloms atlikti (projektiniai, tiriamieji mokinių darbai, darbo grupės), sudarant mišrias arba panašių polinkių, interesų mokinių grupes.

55.3. Mokinių perskirstymas ar priskyrimas grupei, nepažeidžiantis jų priklausymo nuolatinės klasės bendruomenei, gali būti trumpo laikotarpio – tik tam tikroms užduotims atlikti arba tam tikro dalyko pamokoms. Dėl pergrupavimo tikslų ir principų tariamasi su mokinių tėvais

(globėjais, rūpintojais), jis neturi daryti žalos mokinio savivertei, tolesnio mokymosi galimybės bei mokinių santykiams klasėje ir mokykloje.

56. Direktoriaus pavaduotoja ugdymui kartu su metodine taryba ir/ar mokytojų dalykininkų metodine grupe analizuoja, kaip ugdymo procese įgyvendinamas diferencijavimas, individualizavimas, kokį poveikį jis daro pasiekimams ir pažangai, priima sprendimus dėl tolesnio ugdymo diferencijavimo. Priimant sprendimus, atsižvelgiama į mokinio mokymosi motyvaciją ir ugdymo turinio pasirinkimą, individualią pažangą ir sąmoningai keliamus mokymosi tikslus.

SEPTINTASIS SKIRSNIS MOKYMOSI PASIEKIMŲ GERINIMAS IR MOKYMOSI PAGALBOS TEIKIMAS

57. Mokykla sudaro sąlygas kiekvienam mokiniui mokytis pagal jo gebėjimus ir pasiekti kuo aukštesnius pasiekimus.

58. Už mokymosi pasiekimų gerinimą ir mokymosi pagalbos organizavimą atsakinga direktoriaus pavaduotoja ugdymui.

59. Mokymosi pagalbos organizavimas aprėpia ne tik priimamus sprendimus ir įgyvendinamas priemones, bet ir panaudotų priemonių poveikio analizę.

60. Mokymosi procesas mokykloje nuolat stebimas ir laiku nustatomi mokiniui kylantys mokymosi sunkumai. Apie atsiradusius mokymosi sunkumus informuojami mokyklos švietimo pagalbos specialistai, mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) ir kartu tariamasi, kaip bus organizuojama veiksminga mokymosi pagalba.

61. Mokymosi pagalba mokiniui suteikiama, kai jo pasiekimų lygis (vieno ar kelių dalykų) žemesnis, nei numatyta Pagrindinio ugdymo bendrosiose programose, ir mokinys nedaro pažangos; kai kontrolinis darbas įvertinamas nepatenkinamai; kai mokinys dėl ligos ar kitų priežasčių praleido dalį pamokų ir pan.

62. Mokymosi pagalba teikiama laiku, atsižvelgiant į mokinio mokytojo ar švietimo pagalbos specialisto rekomendacijas, atitinka mokinio mokymosi poreikius ir galias. Mokymosi pagalbos teikimo dažnumas ir intensyvumas priklauso nuo jos poreikio mokiniui, atsižvelgus į mokinio mokytojo rekomendacijas.

63. Mokykla, keldama uždavinį pagerinti mokinių pasiekimus konkrečiose srityse, atsižvelgia į mokinių poreikius, tėvų lūkesčius, pasirenka veiksmingas priemones šiems uždaviniams įgyvendinti.

64. Mokymosi pagalba teikiama:

64.1. pirmiausia pamokoje kaip grįžtamasis ryšys, pagal jį nedelsiant koreguojamas mokinio mokymasis, pritaikant tinkamas mokymo(si) užduotis, metodikas ir kt.;

64.2. skiriant ilgalaikes konsultacijas mokinių, kuriems reikia panašaus pobūdžio pagalbos, grupėms. Šios grupės gali būti sudaromos ir iš gretimų klasių. Išskirtiniais atvejais mokymosi pagalba gali būti skiriama ir individualiai. Konsultacijoms naudojamos pamokos, skiriamos mokinio ugdymo poreikiams tenkinti, mokymosi pagalbai teikti (žr. 67);

64.3. organizuojant pačių mokinių pagalbą kitiems mokiniams: gabesnieji padeda silpnesniems, lėčiau dirbantiems ar atsiliekančiams;

64.4. pailgintos dienos grupėje 5–8 klasių mokiniams.

65. Siekiant pagerinti mokinių pažangą ir pasiekimus:

65.1. suteikiama pagalba pirmiausia tiems mokiniams, kurių pasiekimai žemi arba aukščiausi;

65.2. tėvų (globėjų) pageidavimu sudaromos sąlygos mokykloje atlikti namų darbų užduotis 5–8 klasės mokiniams pailgintos dienos grupėje;

65.3. stiprinama mokinių motyvacija kryptingai veikti, siekiant mokymosi tikslų; ugdant bendrąsias kompetencijas, planuojant mokymosi ir asmeninę pažangą pildomas Mokinio ūgties dienoraštis (MŪD);

65.4. tobulinama mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarka, itin daug dėmesio skiriant formuojamajam vertinimui pamokoje, diagnostiniam vertinimui.

65.5. sudaromos sąlygos mokytojams tobulinti ugdymo individualizavimo metodiką, prireikus pasitelkti švietimo pagalbos specialistus ugdymo turiniui planuoti ir laiku koreguoti, atsižvelgiant į mokinių mokymosi pagalbos poreikius;

65.6. sudaromos galimybės mokytojams tobulinti profesines žinias, ypač dalykines kompetencijas ir gebėjimus, organizuoti ugdymo procesą įvairių gebėjimų ir poreikių mokiniams;

65.7. aktyviau įtraukiami į vaiko ugdymo procesą mokinio tėvai (globėjai), ne tik sprendžiant vaikų ugdymosi problemas, bet ir pildant Mokinio ūgties dienoraštį, teikiant įvairią mokymosi pagalbą, supažindinant su darbo ir profesijų pasauliu, organizuojant progimnazijos gyvenimą.

66. Progimnazija veiklos plane numato priemones, skirtas mokinių pasiekimams gerinti, atsižvelgiant į esamus mokinių pasiekimus, nacionalinių ir tarptautinių mokinių pasiekimų tyrimų duomenis.

67. Pamokos, skirtos mokinio ugdymo poreikiams tenkinti, mokymosi pagalbai teikti, naudojamos:

67.1. pamokoms-konsultacijoms

- 5–8 klasių mokinių matematikos žinių spragoms kompensuoti ir žinioms pagilinti – 2 val.
- 5–8 klasių mokinių lietuvių kalbos žinių spragoms kompensuoti ir žinioms pagilinti – 2 val.
- 5–8 klasių mokinių anglų kalbos žinių spragoms kompensuoti ir žinioms pagilinti – 2 val.

67.2. dalyko papildomoms pamokoms

- 7–8 klasių informacinių technologijų mokymui – 2 val.

AŠTUNTASIS SKIRSNIS MOKYKLOS IR MOKINIŲ TĖVŲ (GLOBĖJŲ) BENDRADARBIAVIMAS

68. Mokykla siekia sukurti bendradarbiavimo su mokinių tėvais sistemą, tenkinančią bendruomenės interesus, laiduojančią konstruktyvų jos narių – mokinių, tėvų, mokytojų – bendradarbiavimą, formuojančią pozityvų tapatumo jausmą, padedančią kiekvienai šeimai įveikti mokinio ugdymosi ir socializacijos sunkumus.

69. Tėvai (globėjai) įtraukiami į mokyklos bendruomenės ir klasės gyvenimą, kartu su jais aptariamas jų vaiko ugdymasis, mokymosi tikslai ir numatomi rezultatai, saviraiškos galimybės, tolesnio mokymosi krypties pasirinkimas ir kiti klausimai. Tėvams (globėjams) laiku teikiama išsami informacija apie jų vaiko ugdymosi pasiekimus ir pažangą.

70. Pagrindinio ugdymo programoje dirbantys mokytojai, švietimo pagalbos ir kiti specialistai, karjeros konsultantai bendradarbiauja tarpusavyje: dalijasi informacija, kuri reikalinga mokinių poreikiams pažinti ir ugdymui personalizuoti, derina ir integruoja dalykų turinį, mokymo ir vertinimo metodus, kartu formuoja pasirenkamąją ugdymo(si) turinio dalį, konsultuoja mokinius mokymosi krypties pasirinkimo klausimais.

71. Mokinių tėvų (globėjų) ir mokyklos bendradarbiavimo formos yra šios:

71.1. **Tėvų švietimas.** Teikti tėvams pedagoginių ir psichologinių žinių apie bendravimą su vaiku iškilus problemai tam tikrame amžiaus tarpsnyje (paskaitos, seminarai įvairiomis temomis, diskusijos, konferencijos), nuolat informuoti apie įvairius pokyčius švietimo sistemoje. Mokinių tėvai (globėjai) pildo mokinio rūgties dienoraštį.

71.2. **Tėvų susirinkimai.** Mokykloje ne mažiau kaip du kartus per mokslo metus organizuojami visuotiniai tėvų susirinkimai: lapkričio ir kovo mėn. Prireikus kviečiami klasių koncentrų (5–6/7–8) tėvų susirinkimai.

71.3. Klasių vadovai organizuoja tėvų susirinkimus pagal savo ugdomojo darbo planuose numatytas datas.

71.4. **Individualus darbas.** Pokalbiai su mokinio tėvais apie pasiekimus, asmeninę ir socialinę pažangą, lankomumo, elgesio problemas ir kt., remiantis Mokinio ūgties dienoraščiu (MŪD).

71.5. **Lankymasis namuose.** Ši forma dažniausiai taikoma bendraujant su socialiai apleistų mokinių tėvais, rizikos grupės ir asocialiomis šeimomis. Išsiaiškinamos mokyklos nelankymo ar netinkamo elgesio priežastys, prireikus aptariami vaiko ugdymo(si), teiktinos pagalbos klausimai VGK, priimami sprendimai, kaip koreguoti mokinio elgesį.

71.6. **Informacijos sklaida.** Tėvų informavimas mokyklos, klasių svetainėse; skrajutės, lankstinukai, kalendoriai, kvietimai ir pan., supažindinantys su veiklos planais, ugdymo turinio nuostatomis, neformaliojo ugdymo renginiais ir kita informacija.

71.7. **Susirašinėjimas.** Įrašai elektroniniame dienyne, elektroniniu paštu, laiškais.

71.8. **Bendri renginiai.** Tėvų iniciatyva organizuota ugdomoji veikla, dalyvavimas sporto, išvykų dienose, vakaronėse, popietėse, koncertuose, kalendorinėse ir tautinėse šventėse, mokslo metų pradžios ir/ar pabaigos koncertuose.

71.9. **Anketiniai tyrimai.** Vykdomi, kai norima gauti mokyklai ir tėvams aktualią informaciją vaiko adaptacijos, socialinės raidos, aplinkos įtakos asmenybei, pasiekimų ir pažangos, mokyklos veiklos kokybės įvertinimo ir kitais klausimais.

71.10. **Specialistų konsultacijos.** Prireikus kviečiami į susitikimus su tėvais pagalbos mokiniui specialistai. Jie teikia konsultacijas, skaito pranešimus, veda diskusijas ir pan.

71.11. **Dalyvavimas savivaldos institucijų veikloje.** Tėvai dalyvauja progimnazijos tarybos veikloje, teikia siūlymus ugdymo proceso tobulinimui, inicijuoja pataisas, ieško veiksmingų sprendimų būdų, skleidžia informaciją kitiems tėvams apie mokyklos veiklą.

72. Mokykloje veikia klasių tėvų komitetai. Jie padeda klasių auklėtojams spręsti iškilusias ugdymo, organizacines ir kitas problemas.

73. Mokykla užtikrina, kad mokytojai ir mokinių tėvai (globėjai) informacija apie mokinių mokymąsi, pasiekimus ir pažangą, mokymosi poreikius ir motyvaciją, iškilusius sunkumus keistūsi abipusiškai ir laiku. Tėvai (globėjai, rūpintojai) padeda mokyklai spręsti problemas, susijusias su vaiko mokymosi pasiekimų gerinimu.

74. Mokykla konsultuoja ir skatina mokinių tėvus:

74.1. sukurti mokiniams tinkamą edukacinę aplinką namuose;

74.2. savo pagrįstais lūkesčiais motyvuoti vaiką mokytis;

74.3. padėti vaikams mokytis namuose;

74.4. sudaryti galimybes vaikams dalyvauti neformaliojo švietimo veiklose, išsakyti mokyklos tobulinimo lūkesčius.

DEVINTASIS SKIRSNIS DALYKŲ MOKYMO INTENSYVINIMAS

75. Sprendimus dėl dalykų intensyvinimo mokiniams, kurie mokosi pagal pagrindinio ugdymo programą, priima mokykla, derindama mokyklos ir mokinių mokymosi poreikius; intensyvinant dalyko mokymą, išlaikomas bendras pamokų, skirtų dalykui per dvejus metus, skaičius ir neviršijamas maksimalus pamokų skaičius per savaitę, nustatytas pagal Higienos normą.

76. Mokykloje intensyvinimas vykdomas:

76.1. jei laikinai ugdymo procesas buvo nutrauktas;

76.2. jei mokinyš dėl ligos ar kitų priežasčių praleido daug pamokų.

77. 5-oje klasėje intensyvinamas žmogaus saugos dėstymas, skiriant 1 sav. valandą per metus, 7-oje klasėje žmogaus sauga dėstoma II pusmetį, 8-ose klasėse – I pusmetį,

DEŠIMTASIS SKIRSNIS UGDYMO TURINIO INTEGRAVIMAS

78. Mokykla, siekdama optimizuoti mokinių mokymosi krūvius, į ugdymo turinį integruoja kelių dalykų turinio temas ar problemas.

79. Dalykų mokymo integravimas 5–8 klasių mokiniams vykdomas:

79.1. pamokose integruojant mokomuosius dalykus (fiksuoiant abiejų mokytojų veiklą elektroniniame dienyne);

79.2. klasių vadovų veikloje: klasės valandėlės, išvykos, ekskursijos, renginiai, projektai (integruota veikla fiksuojama elektroniniame dienyne);

79.3. mokykliniuose renginiuose: integruoti projektai, susitikimai, popietės, šventės, išvykos (fiksuoiant progimnazijos internetinėje svetainėje);

79.4. dalyvaujant rajono, miesto projektuose ir renginiuose (fiksuoiant progimnazijos internetinėje svetainėje).

80. Mokykla analizuoja mokinių pasiekimus ir pažangą mokantis pasirinktu būdu įgyvendinamą integruojamąją programą ir priima sprendimus dėl įgyvendinimo kokybės gerinimo ar tolesnio turinio integravimo, taip pat stebi, kaip ugdymo procese įgyvendinamas ugdymo turinio integravimas, kaip mokiniams sekasi pasiekti dalykų bendrosiose programose numatytus rezultatus, ir priima sprendimus dėl tolesnio mokymo organizavimo būdo.

81. Į ugdymo turinį integruojamos bendrųjų kompetencijų ir gyvenimo įgūdžių, etnokultūros, prevencinės, antikorupcinio ugdymo, rengimo šeimai ir lytiškumo, ugdymo karjerai programos:

81.1. bendrųjų kompetencijų ir gyvenimo įgūdžių programų integracija vykdoma pagal 2008 m. rugpjūčio 26 d. švietimo ir mokslo ministro įsakymu Nr. ISAK-2433 patvirtintas Pagrindinio ugdymo bendrąsias programas:

81.1.1. mokymosi mokyti integruojamoji programa integruojama į visus mokomuosius dalykus, į formalųjį ir neformalųjį ugdymą;

81.1.2. komunikavimo integruojamoji programa integruojama į visus mokomuosius dalykus ir progimnazijos gyvenimą;

81.1.3. darnaus vystymosi integruojamoji programa integruojama į visus mokomuosius dalykus, į formalųjį ir neformalųjį ugdymą, tėvų susirinkimus;

81.1.4. sveikatos ir gyvenimo įgūdžių programa integruojama į formalųjį ir neformalųjį ugdymą, projektinę veiklą;

81.1.5. kultūrinio sąmoningumo integruojamoji programa integruojama į mokomuosius dalykus ir projektinę veiklą;

81.1.6. etnokultūros programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. balandžio 12 d. įsakymu Nr. ISAK-651 integruojama į visus mokomuosius dalykus ir neformalųjį ugdymą;

81.2. į dorinio ugdymo, biologijos mokomuosius dalykus, klasės vadovų, socialinės pedagogės ir Vaiko gerovės komisijos veiklą integruojamos šios prevencinės programos:

81.2.1. alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevencija;

81.2.2. savižudybių prevencija;

81.2.3. ŽIV/AIDS prevencija;

81.2.4. prievartos, smurto prevencija;

81.2.5. teisės pažeidimų prevencija;

81.2.6. prekybos žmonėmis prevencija;

81.3. integruojant prevencines programas vadovaujamosi Alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevencijos programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2006 m. kovo 17 d. įsakymu Nr. ISAK-494;

81.4. antikorupcinis ugdymas integruojamas į dorinio ugdymo, istorijos mokomuosius dalykus;

81.5. rengimo šeimai ir lytiškumo programos integracija vykdoma vadovaujantis Rengimo šeimai ir lytiškumo programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2007 m. vasario 7 d. įsakymu Nr. ISAK-179;

81.6. rengimo šeimai ir lytiškumo programa integruojamos į dorinio ugdymo, istorijos, kalbų, biologijos ir kūno kultūros mokomuosius dalykus, klasių vadovų veiklą;

81.7. ugdymo karjerai programą vykdo psichologė – programos koordinatorė; veikla integruojama į klasių valandėles, atskirų dalykų pamokas, neformalųjį ugdymą.

VIENUOLIKTASIS SKIRSNIS MOKINIŲ PAŽANGOS IR PASIEKIMŲ VERTINIMAS

82. Mokinių mokymosi pasiekimų ir pažangos vertinimo tikslai:

82.1. nustatyti mokinių pasiekimų lygį bei pažangą, išsiaiškinti kiekvieno mokinio stiprybes, ugdymosi poreikius ir kartu su mokiniu bei jo tėvais (globėjais) priimti sprendimus dėl tolesnio mokymosi žingsnių, mokiniui būtinos pagalbos;

82.2. palaikyti mokymąsi ir teikti savalaikį atsaką (grįžtamąjį ryšį) mokiniams ir mokytojams, gerinant mokymo(si) proceso kokybę;

82.3. apibendrinti, susumuoti trimestrų, mokslo metų rezultatus.

83. Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimas yra progimnazijos ugdymo turinio dalis, kuri dera su keliamais ugdymo tikslais ir ugdymo proceso organizavimu. Vertinant mokinių pažangą ir pasiekimus ugdymo procese vadovaujamosi Bendrosiomis programomis bei progimnazijos nustatytu Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarkos aprašu, patvirtintu progimnazijos direktoriaus, 2016 m. rugpjūčio 31 d. įsakymu Nr. V-180.

84. Numatant mokinių, pradedančių mokytis pagal pagrindinio ugdymo programą, pažangos ir pasiekimų vertinimą, atsižvelgiama į Pradinio ugdymo programos baigimo pasiekimų ir pažangos vertinimo apraše pateiktą informaciją.

85. Ugdymo(si) procese svarbus formuojamasis vertinimas, grįstas mokytojo ir mokinio sąveika ir palaikantis mokymąsi. Mokytojas stebi mokinių mokymąsi, jų bendradarbiavimą, išitraukimą, pastangas, mokymosi būdus, sunkumus ir padeda suprasti mokiniui, kas jau išmokta, ko dar reikia mokytis, kaip įveikti sunkumus, kokie mokymosi būdai veiksmingi. Mokiniai, konsultuojami mokytojo, pagal kriterijus mokosi vertinti vienas kito ir savo darbą, įsivertinti pasiekimus ir pažangą.

86. Ugdymo procese formuojamasis vertinimas derinamas su diagnostiniu ir kaupiamuoju vertinimu. Vertinimo (pripažinimo) ir įsivertinimo metodai bei procedūros, vertinami ir įsivertinami ugdymosi rezultatai, vertinimo informacijos panaudojimas atitinka ugdymo programose keliamus ugdymosi tikslus ir numatytus rezultatus. Pripažįstamos mokinio savarankiškai (savaiminio mokymosi būdu), dalyvaujant neformaliojo švietimo programose ir kitoje veikloje įgytos kompetencijos – MŪD.

87. Vertinant specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių pasiekimus ir pažangą, remiamasi bendrosiose ugdymo programose apibrėžtais mokymosi pasiekimais arba konkrečiam mokiniui pritaikytoje ugdymo programoje numatytais pasiekimais.

88. Kompetencijos, ypač nuostatų dėmuo, vertinamos ir įsivertinamos mokinių ir mokytojo sąveikoje, dialoguose, diskusijose, renkant ir kaupiant kokybinius kompetencijų įrodymus (mokinių darbai, įvertinimai, įsivertinimai, komentarai, refleksijos) vertinimo aplankuose (taip pat ir e. aplankuose). Mokykloje 5–8 klasėse veikia individualios pažangos, mokinio kompetencijų ugdymo stebėsenos sistema – MŪD.

89. Kognityvinių gebėjimų vertinimas vykdomas, taikant mokiniams iš anksto žinomus, su jais aptartus kriterijus, ir apima tris dėmenis:

89.1. žinias ir supratimą;

89.2. žinių taikymo gebėjimus;

89.3. aukštesnius mąstymo gebėjimus.

90. Kriterijus vertinimui ugdymo(si) procese nustato mokytojai arba patys mokiniai, padedami mokytojo.

91. Duomenys apie mokinių pasiekimus panaudojami, informuojant tėvus (globėjus, rūpintojus) ir visuomenę apie bendrojo ugdymo kokybę ir rezultatus.

92. Mokykla, siekdama padėti kiekvienam mokiniui pagal išgales pasiekti aukštesnių ugdymo(si) rezultatų:

92.1. pritaiko mokymą pagal mokinio gebėjimus, kad jis galėtų siekti aukštesnių rezultatų;

92.2. užtikrina mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo būdų ir formų dermę progimnazijoje (ypač mokytojams, dirbantiems toje pačioje klasėje), vertinimo metu sukauptos informacijos sklaidą;

92.3. informuoja mokinių tėvus (globėjus) apie mokinių mokymosi pažangą ir pasiekimus, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu ir progimnazijos nustatyta tvarka, prireikus koreguoja mokinio individualų ugdymo planą. Kartu su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais) aptaria mokinių daromą pažangą, mokymosi pasiekimus ir numato, kaip juos gerinti ir pritaikyti turinį.

93. Mokykla užtikrina, kad mokiniai ugdymo procese laiku gautų mokyti padedantį vertinimą žodžiu ir raštu.

94. Mokinių, besimokančių pagal pagrindinio ugdymo programas, pažanga ir pasiekimai vertinti pagal bendrosiose programose aprašytus pasiekimus. Mokinių žinios ir supratimas, žinių taikymo ir aukštesnieji mąstymo gebėjimai, įvertinami pažymiais (pagal 10 balų skalę).

95. Adaptacinio periodo (rugsėjo mėn.) metu 5 klasių mokiniams nerašomi neigiami pažymiai, mokinių pasiekimai kontroliniais darbais netikrinami. Norėdamas išsiaiškinti mokinių ugdymo(si) pasiekimus, mokytojas taiko individualius mokinių pažinimo metodus.

96. 5–8 klasių mokiniams pažymius į elektroninį dienyną įrašo dėstantis mokytojas.

97. Mokiniai, lankantys meno ar sporto mokyklas, gali nelankyti atitinkamo dalyko pamokų. Likus vienai dviem savaitėms iki trimestro pabaigos jie laiko kūno kultūros įskaitą, muzikos teorijos testą. Išlaikius kūno kultūros įskaitą, muzikos teorijos testą, į dienyną įrašomas pažymys, taikant 10 balų vertinimo sistemą.

98. Mokykla mokiniams, atleistiems nuo kūno kultūros pamokų dėl sveikatos ir laikinai dėl ligos, siūlo kitą veiklą (pvz.: stalo žaidimus, šaškes, šachmatus, referatų rengimą). Mokiniai prižiūri kūno kultūros mokytojas.

99. Specialiosios medicininės fizinio pajėgumo grupės mokinių pasiekimai kūno kultūros pratybose vertinami įrašu „įskaityta“ arba „neįskaityta“.

100. Dalykų mokymosi pasiekimai trimestro pabaigoje įvertinami pažymiu ar įrašu „įskaityta“ arba „neįskaityta“. Įrašas „atleista“ įrašomas, jeigu mokinys yra atleistas pagal gydytojo rekomendaciją ir progimnazijos vadovo įsakymą.

101. Pažymiais nevertinami dorinio ugdymo, žmogaus saugos mokinių pasiekimai (įrašoma „įskaityta“ arba „neįskaityta“).

102. Mokytojų metodinei grupei susitarus, mokinių žinios ir pasiekimai vertinami kaupiamojo vertinimo būdais, numatant jų konvertavimą į dešimtbalę sistemą mokyklos mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarkoje.

103. Mokykla elektroniniame dienyne ar raštu informuoja mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus) apie mokinių mokymosi pasiekimus.

104. Pagrindinio ugdymo programos dalykų mokytojai susipažįsta su kiekvieno mokinio Pradinio ugdymo programos baigimo pasiekimų ir pažangos vertinimo aprašu ir užtikrina ugdymosi tęstinumą.

105. Mokinių žinių ir supratimo, žinių taikymo ir aukštesniųjų mąstymo gebėjimų vertinimo informacijai užrašyti naudojami pažymiai, komentarai, kaupiamieji darbai ir vertinimai.

106. Baigę pagrindinio ugdymo programą mokiniai yra sukaupę jų įgytas kompetencijas įrodančių darbų ir vertinimų visumą.

DVYLIKTASIS SKYRIUS MOKINIŲ MOKYMOSI KRŪVIO REGULIAVIMAS

107. Mokiniui, kuris mokosi pagal pagrindinio ugdymo programą, būna ne daugiau kaip 7 pamokos per dieną.

108. Mokiniai mokymosi krūvis per savaitę paskirstomas proporcingai. Penktadienį (pagal galimybes) organizuojama mažiau pamokų nei kitomis savaitės dienomis.

109. Tausojant mokinio sveikatą, optimizuojant mokymosi krūvius mokykloje, vykdoma mokinių mokymosi krūvio ir skiriamų namų darbų stebėseną.

110. Progimnazijos vadovas:

110.1. organizuoja mokytojų bendradarbiavimą, skatina ugdymo turinio integravimą, sprendžiant mokinių mokymosi krūvio optimizavimo klausimus;

110.2. užtikrina, kad mokiniams per dieną nebūtų skiriamas daugiau kaip vienas kontrolinis darbas. Apie kontrolinį darbą mokiniai informuojami ne vėliau kaip prieš savaitę. 5–8 klasių kontrolinių darbų grafikai sudaromi mėnesiui, jie talpinami skelbimų lentoje prieš kiekvieno mėnesio pradžią;

110.3. kontroliniams darbams rekomenduojama rinktis darbingiausią dienos ir savaitės laiką – antrą ir trečią pamoką antradieniais ir trečiadieniais. Nerekomenduojami kontroliniai darbai pirmadieniais ir penktadieniais, pirmą dieną po atostogų ar šventinių dienų, paskutinę dieną prieš atostogas;

110.4. Jei 50 ir daugiau procentų klasės mokinių gauna neigiamus įvertinimus, kontrolinis darbas perrašomas, pakartojus skyrių/temą arba pakoregavus trumpalaikį to ciklo ugdymo planą.

111. Namų darbai skiriami pamokos ugdymo turiniui pagilinti, įtvirtinti išmoktą medžiagą, lavinti savarankiško darbo įgūdžius, skatinti mokinius ugdytis mokymosi kompetenciją, intelektą ir kritinį mąstymą, atsakomybę už atliktą darbą:

111.1. namų darbų užduotys tikslingai diferencijuojamos, individualizuojamos, atsižvelgiant į mokinių gebėjimus, poreikius, asmeninės pažangos lūkesčius.

111.2. namų darbai tikrinami ir vertinami sistemingai pagal konkrečius kriterijus, siejant juos su mokinių pasiekimais klasėje.

111.3. atostogų laikotarpiui mokiniams namų darbai neskiriami;

111.4. 5–6 klasių mokiniams skiriami namų darbai, kuriems atlikti reikia ne daugiau kaip 1,5 valandos, 7–8 klasių – 2 valandų per dieną.

112. Mokiniai, kurie mokosi pagal pagrindinio ugdymo programą, rekomenduojamas maksimalus pamokų skaičius per savaitę bus ne daugiau nei 10 procentų didesnis už minimalų mokiniui skiriamų pamokų skaičių, nurodytą bendrųjų ugdymo planų 123 ir 124 punktuose. Mokymosi pagalbai organizuoti skiriamos trumpalaikės konsultacijos (1–5 susitikimai), atsižvelgiant į mokinių mokymosi galias. Mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai) elektroniniu dienynu ar kitu būdu informuojami apie mokinio daromą pažangą, jam suteiktą mokymosi pagalbą. Trumpos konsultacijos teikiant pagalbą neįskaitomos į mokinio mokymosi krūvį.

113. Mokiniai, kurie pradeda mokytis pagal pagrindinio ugdymo programos pirmąją dalį, t.y. penktą klasių mokiniams, skiriamas minimalus privalomų pamokų skaičius – 26 val.

114. Mokinys mokyklos vadovo įsakymu prireikus bus atleidžiamas nuo muzikos ir kūno kultūros pamokų (ar jų dalies) lankymo, jeigu:

114.1. mokosi muzikos mokykloje ar yra ją baigęs;

114.2. mokosi sporto srities neformaliojo švietimo įstaigoje.

115. Sprendimas bus priimamas dalyko, nuo kurio pamokų mokinys atleidžiamas, mokytojui susipažinus su neformaliojo vaikų švietimo programa. Ši programa turi derėti su bendrųjų programų turiniu.

116. Mokykla, jeigu mokinys bus atleistas nuo muzikos ir kūno kultūros pamokų (ar jų dalies) lankymo, priims sprendimus dėl menų ir sporto srities/kūno kultūros dalykų vertinimų, gautų mokantis pagal neformaliojo švietimo programas.

117. Mokinys, atleistas nuo atitinkamų menų ar sporto srities dalykų pamokų, tuo metu užsiims savišvieta bibliotekos skaitykloje, prižiūrimas bibliotekininko.

118. Dalyko mokytojas užtikrins mokinio užimtumą.

TRYLIKTAJIS SKIRSNIS

NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO ORGANIZAVIMAS MOKYKLOJE

119. Mokykloje vykdamas neformaliojo vaikų švietimo programas:

119.1. siūloma mokiniams pasirinkti kuo įvairesnes jų poreikius atitinkančias veiklas;

119.2. veiklos vykdomos patraukliose ir saugiose mokiniui aplinkose, padedančiose įgyvendinti neformaliojo vaikų švietimo tikslus;

119.3. neformaliojo švietimo veiklai įgyvendinti skiriamos valandos, atsižvelgus į veiklos pobūdį, periodiškumą, trukmę. Valandos nustatomos kiekvienai ugdymo programai visiems mokslo metams;

120. Mokykla kiekvienų mokslo metų pabaigoje įvertina ateinančiųjų mokslo metų mokinių neformaliojo švietimo poreikius, prireikus juos tikslina mokslo metų pradžioje ir atsižvelgusi į juos siūlo neformaliojo švietimo programas.

121. Neformaliojo vaikų švietimo programos rengiamos atsižvelgus į bendruosius iš valstybės ir savivaldybių biudžetų finansuojamų programų kriterijus, tvirtinamus švietimo ir mokslo ministro.

122. Neformaliojo švietimo grupės mokinių skaičių mokykla nustatė pagal turimų mokymo lėšų dydį: ne mažiau kaip 12 mokinių grupėje.

123. Atsižvelgus į mokyklos galimybes, klasių komplektų skaičių, neformaliojo ugdymo organizavimo tradicijas bei mokinių poreikius, neformaliojo ugdymo valandos 5–8 klasėse, pritarus progimnazijos tarybai, skiriamos:

1. Šokio kolektyvui (5–8 kl.)	– 2 val.
2. Vokalinei studijai (5–8 kl.)	– 2 val.
3. Meninės saviraiškos būreliui (5–8 kl.)	– 1 val.
4. Judriųjų ir sportinių žaidimų būreliui (5–6 kl.)	– 1 val.
5. Tinklinio būreliui (7–8 kl.)	– 1 val.
6. Kompiuterinio raštingumo būreliui (5–6 kl.)	– 1 val.
7. Multimedijos technologijų studijai (5–8 kl.)	– 1 val.
8. Raudonojo kryžiaus būreliui (7–8 kl.)	– 1 val.

KETURIOLIKTASIS SKIRSNIS UGDYMO KARJERAI ORGANIZAVIMAS

124. Mokykla, organizuodama ugdymą karjerai, vadovaujasi Profesinio orientavimo vykdymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2012 m. liepos 4 d. įsakymu Nr. V-1090/A1-314. Ugdymas karjerai organizuojamas ugdymo proceso dienomis, skirtomis kultūrinei, meninei, pažintinei veiklai, integruojamas į atskirų dalykų bendrąsias programas, neformalųjį švietimą, projektinę veiklą, klasių vadovų ugdomuosius veiklos planus.

125. Mokykloje renkama, teikiama ir vertinama informacija, reikalinga planuojant karjerą, renkantis mokymąsi, studijas, profesinės veiklos sritį ar darbą. Šioje veikloje bus naudojamos įvairios specializuotos interneto svetainės, spausdinti leidiniai, žinytai, su kuriais mokiniai turės galimybę susipažinti mokyklos bibliotekoje. Taip pat bus organizuojami susitikimai su Vilkaviškio darbo biržos atstovais, rengiamos išvykos į kitas įmones, įstaigas, organizacijas, mokyklas.

126. Mokyklos pedagogai organizuos mokinių veiklą naudodami realaus ar virtualaus darbo kontekstą ir aplinką, plėtodami mokinių žinias ir įgūdžius apie įvairias darbo veiklos sritis, įsidarbinimą. Tęsime bendradarbiavimą su Vilkaviškio turizmo ir verslo informacijos centro darbuotojais.

127. Klasių vadovai, dalykų mokytojai padės mokiniams pažinti individualias savybes (nuostatas, žinias, supratimą, gebėjimus) ir juos įvertinti atsižvelgus į karjeros (mokymosi, studijų ir profesinės veiklos) galimybes ir reikalavimus; naudosime įvairius klausimynus, užduotis, testus, anketas, skirtas individualioms savybėms, interesams pažinti.

128. Kitų įstaigų įvairių sričių specialistai teiks pagalbą mokiniams planuojant karjerą, renkantis mokymąsi, studijas, profesinės veiklos sritį ar darbą.

129. Ugdymo karjerai veiklos mokykloje bus organizuojamos pagal asmens, atsakingo už profesinį orientavimą, planą, numatytos priemonės derinamos su klasių vadovais.

PENKIOLIKTAIS SKIRSNIS
ASMENŲ, BAIGUSIŲ UŽSIENIO VALSTYBĖS AR TARPTAUTINĖS ORGANIZACIJOS
PAGRINDINIO UGDYMO PROGRAMOS DALĮ AR PAGRINDINIO UGDYMO
PROGRAMĄ UGDYMO ORGANIZAVIMAS

130. Mokykla apie atvykusį mokinį, baigusį užsienio valstybės, tarptautinės organizacijos pagrindinio ugdymo programos dalį ar pagrindinio ugdymo programą (toliau – tarptautinė bendrojo ugdymo programa), informuoja Vilkaviškio rajono savivaldybės vykdomąją instituciją ar jos įgaliotą asmenį, valstybinės ir savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto skyrių ir numato jo mokymąsi.

131. Mokykla, priimdama mokinį, baigusį tarptautinę bendrojo ugdymo programą ar jos dalį, pripažįsta mokinio mokymosi rezultatus ir juos įskaito (pagal pateiktus dokumentus). Mokykla tuo atveju, jei asmuo yra baigęs tarptautinę bendrojo ugdymo programą (pagrindinio ugdymo), tačiau neturi dokumento, įteisinančio mokymosi pasiekimus, nustato jo mokymosi pasiekimų atitiktį mokymosi pasiekimams, numatytiems Pagrindinio ugdymo bendrosiose programose.

132. Mokykla parengia atvykusio mokinio, baigusio tarptautinės bendrojo ugdymo programos dalį ar visą programą, integracijos į mokyklos bendruomenę planą, išanalizuoja, kokia pagalba būtina mokinio sėkmingai adaptacijai, prireikus parengia mokinio individualų ugdymo planą:

132.1. numato adaptacinio laikotarpio orientacinę trukmę;

132.2. pasitelkia mokinius savanorius, padėsiančius atvykusiam mokiniui sklandžiai įsitraukti į mokyklos bendruomenės gyvenimą;

132.3. numato klasės vadovo, mokytojų darbą su atvykusiu mokiniu ir mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais);

132.4. organizuoja mokytojų konsultacijas, individualias veiklas ugdymo programų skirtumams likviduoti;

132.5. numato atvykusio mokinio per adaptacinį laikotarpį individualios pažangos stebėjimą;

132.6. siūlo neformaliojo vaikų švietimo veiklas, kurios padėtų mokiniui greičiau integruotis.

133. Mokykla nustato atvykusio mokinio, baigusio tarptautinės bendrojo ugdymo programos dalį ar visą programą, poreikius mokytis lietuvių kalbos ir organizuoja:

133.1. individualų lietuvių kalbos mokymąsi ir švietimo pagalbą, jei atvykęs mokinis yra pajėgus per adaptacinį laikotarpį pasiekti patenkinamą pagrindinio ugdymo lietuvių kalbos programos pasiekimų lygį;

133.2. jei atvykęs mokinis visai nemoka lietuvių kalbos, mokykla, suderinusi su tėvais, mokiniui siūlo mokytis viena klase žemiau, nei jis turėtų pagal baigtą užsienio valstybės, tarptautinės organizacijos pagrindinio ugdymo programos dalį ar pagrindinio ugdymo programą, ir integruoja atvykusį mokinį į klasę, kurioje jis kartu su kitais lanko lietuvių kalbos pamokas;

133.4. per adaptacinį laikotarpį mokinio pasiekimai pažymiais nevertinami, tačiau fiksuojama mokinio daroma pažanga.

ŠEŠIOLIKTASIS SKIRSNIS
MOKINIŲ MOKYMAS NAMIE

134. Mokinių mokymasis namie, prireikus, bus organizuojamas vadovaujantis Mokinių mokymo stacionarinėje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje ir namuose organizavimo tvarkos

aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. rugsėjo 26 d. įsakymu Nr. V-1405 „Dėl Mokymo stacionarinėje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje ir namuose organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ ir Mokymosi pagal formaliojo švietimo programas (išskyrus aukštojo mokslo studijų programas) formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašu.

135. Mokiniai namie bus mokomi savarankišku mokymo proceso organizavimo būdu. Mokiniui, mokomam namie, mokykla, suderinusi su mokinio tėvais (globėjais ar rūpintojais) ir atsižvelgusi į gydytojo konsultacinės komisijos rekomendacijas, parengs individualų ugdymo planą.

136. Namie mokomam mokiniui savarankišku mokymo proceso organizavimo būdu 5–6 klasėse bus skiriama 12 savaitinių pamokų, 7–8 klasėse – 13. Dalį pamokų gydytojų konsultacinės komisijos leidimu ir tėvų prašymu mokinys galės lankyti mokykloje.

137. Suderinus su mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais), mokyklos vadovo įsakymu mokinys galės nesimokyti dailės, muzikos, technologijų ir kūno kultūros. Dienyne ir mokinio individualiame ugdymo plane prie mokinio nesimokomų dalykų bus įrašoma „atleista“. Dalis pamokų, gydytojo leidimu lankomų mokykloje, bus įrašoma į mokinio individualų ugdymo planą.

SEPTYNIOLIKTAS SKIRSNIS LAIKINŲJŲ GRUPIŲ SUDARYMAS, KLASIŲ DALIJIMAS

138. Mokykla, įgyvendindama pagrindinio ugdymo programą, nustatė laikinosios grupės dydį pagal skirtas mokymo lėšas. Mokinių skaičius laikinojoje grupėje gali kisti, tačiau jis nėra būti didesnis nei nustatytas didžiausias mokinių skaičius klasėje.

139. Pagrindinio ugdymo bendrajai programai įgyvendinti klasė dalijama į grupes arba sudaromos pastovios grupės dalykams mokytis. Minimalus skaičius grupėje – 7 mokiniai.

140. Klasės dalijamos į grupes šiems dalykams mokytis:

140.1. doriniam ugdymui, kai tos pačios klasės mokiniai yra pasirinkę tikyba ir etika. Jei grupėje mažiau negu 7 mokiniai, jungiama su paralelės ar gretimos klasės mokiniais;

140.2. kūno kultūrai (sudaromos atskiros mergaičių ir berniukų grupės 5, 6 ir 7 klasėse);

140.3. jei klasėje mokosi ne mažiau kaip 21 mokinys:

140.3.1. užsienio kalboms (1-ajai ir 2-ajai);

140.3.2. informacinėms technologijoms;

140.3.3. technologijoms.

Mokomasis dalykas	Klasė	Mokinių skaičius	Klasė	Mokinių skaičius
Dorinis ugdymas		<i>Tikyba</i>		<i>Etika</i>
	5	18	5	9
	6	12	6	13
	7	17	7	7
	8a+8b	17	8a+8b	20
Užsienio (anglų) kalba		I grupė		II grupė
	5	13	5	14
	6	13	6	12
	7	12	7	12
Rusų /vokiečių kalbos		I gr. (rusų)		II gr. (vokiečių)
	6	12+13 (2 gr.)	6	0
	7	14	7	10
	8a	14	8a+8b	10
	8b	13		

Kūno kultūra		Mergaitės		Berniukai
	5	14	5	13
	6	10	6	15
	7	13	7	11
Technologijos		I grupė		II grupė
	5	13	5	14
	6	12	6	13
	7	12	7	12
Informacinės technologijos		I grupė		II grupė
	5	14	5	15
	6	12	6	12
	7	11	7	11

140.6. mokiniai dalijami į grupes, atsižvelgiant į darbo vietų kabinetuose skaičių, kurį nustato Higienos norma.

141. Klasė į grupes dalijama ir sudaromos laikinosios grupės mokymosi, švietimo pagalbai teikti (konsultacijoms), panaudojant mokinio ugdymo poreikiams tenkinti ir pasiekimams gerinti skirtas pamokas:

141.1. ilgalaikės konsultacijos gali trukti iki 9 mėnesių. Trumpalaikės konsultacijos: 1–5 susitikimai;

141.2. individualioms arba grupinėms konsultacijoms valandos skiriamos iš mokinių ugdymosi poreikiams tenkinti skirtų valandų ir neįskaičiuojamos į mokinio mokymosi krūvį;

141.3. už individualias arba grupines konsultacijas mokytojams mokama pagal faktiškai dirbtas valandas.

II SKYRIUS PAGRINDINIO UGDYMO PROGRAMOS VYKDYMAS

PIRMASIS SKIRSNIS PAGRINDINIO UGDYMO PROGRAMOS VYKDYMO BENDROSIOS NUOSTATOS

142. Mokykla, vykdydama pagrindinio ugdymo programą, vadovaujasi: Pagrindinio ugdymo bendrosiomis programomis, Mokymosi formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašu, Ugdymo programų aprašu ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais pagrindinio ugdymo programų vykdymą.

143. Mokykla, formuodama mokyklos pagrindinio ugdymo programos turinį, užtikrina minimalų Pagrindinio ugdymo bendrosioms programoms įgyvendinti skiriamų pamokų skaičių per savaitę, nustatytą Bendrųjų ugdymo planų 123 punktu.

144. Pradedančiam mokytis pagal pagrindinio ugdymo programą mokiniui (naujai atvykusiam) skiriamas 1 mėnesio adaptacinis laikotarpis:

144.1. pirmąjį pagrindinio ugdymo programos įgyvendinimo mėnesį (naujai atvykusių pirmąjį mėnesį) mokinių pasiekimai kontroliniais darbais netikrinami. Mokytojas taiko individualius mokinių pažinimo metodus, siekdamas išsiaiškinti ugdymo(-si) pasiekimus;

144.2. adaptaciniu laikotarpiu mokinių pažanga ir pasiekimai neigiamais pažymiais nevertinami.

144.3. Siekiant padėti mokiniams sėkmingai adaptuotis, į šią veiklą įtraukiami klasės vadovai, mokiniai savanoriai, mokyklos švietimo pagalbos specialistai.

145. Socialinė-pilietinė veikla mokiniui, kuris mokosi pagal pagrindinio ugdymo programą, yra privaloma, siejama su pilietiškumo ugdymu, mokyklos bendruomenės tradicijomis, vykdomais projektais, kultūrinėmis bei socializacijos programomis ir pan. Tai mokinio pasirinkta ar mokyklos rekomenduojama veikla, kuri fiksuojama elektroniniame dienyne.

146. Per mokslo metus socialinei-pilietinei veiklai 5–6 klasėse skiriama ne mažiau kaip 5 pamokos (valandos), 7–8 klasėse – ne mažiau kaip 10 pamokų (valandų).

147. Socialinė-pilietinė veikla įgyvendinama bendradarbiaujant su vietos savivaldos institucijomis ir visuomeninėmis organizacijomis ir kt. Ji mokykloje vykdoma tokiomis kryptimis:

Klasė	Veiklos paskirtis	Valandų skaičius per metus	Socialinės-pilietinės veiklos kryptys
5–6	Socialinių ryšių kūrimas ir stiprinimas klasėje ir mokyklos bendruomenėje	5	<ul style="list-style-type: none"> • Mokinio elgesio taisyklių laikymasis. • Darbas komandoje. • Dalyvavimas pilietinėse akcijose, valstybės šventėse. • Bendradarbiavimas klasėje ir tarp klasių, dalyvaujant mokyklos ir klasės organizuojamuose kultūriniuose renginiuose, projektuose, programose ir kt. • Klasės veiklos organizavimas (seniūno, pavaduotojo pareigos). • Savitarpio pagalba klasės draugams – silpniau besimokantiems, atvykusiems iš kitų mokyklų, socialiai remtiniams, turintiems negalią ar pan. • Dalyvavimas labdaros ir socialinės paramos akcijose. • Veikla mokinių savivaldoje. • Pagalba klasės vadovui. • Klasės kabineto priežiūra. • Mokyklos aplinkos tvarkymas.
7–8	Pilietiškumo, aktyvumo bei visuomeninės atsakomybės skatinimas	10	<ul style="list-style-type: none"> • Mokinio elgesio taisyklių laikymasis. • Darbas komandoje. • Dalyvavimas pilietinėse akcijose, valstybės šventėse. • Veikla progimnazijos taryboje. • Veikla mokinių savivaldoje. • Dalyvavimas klasės, mokyklos kultūriniuose renginiuose, sportinėse varžybose, vykdant projektus ir kt. • Dalyvavimas labdaros ir socialinės paramos akcijose. • Pagalba klasės draugams, turintiems mokymosi ar kitokių sunkumų. • Dalyvavimas klasės ir mokyklos karjeros planavimo renginiuose. • Klasės ir mokyklos aplinkos tvarkymas, dalyvavimas švaros akcijose. • Budėjimas mokykloje. • Mokyklos reprezentavimas kitose institucijose. • Savanoriška veikla.

ANTRASIS SKIRSNIS
BENDROJO UGDYMO PROGRAMŲ TURINYS IR UGDYMO SRIČIŲ
MOKYMO ORGANIZAVIMAS

148. Mokykla užtikrina raštingumo, skaitymo gebėjimų, ugdymą per visų dalykų pamokas:

148.1. mokytojai taisydami kontrolinius, diagnostinius ir kitus rašto darbus, testus, pastebėję gramatikos, sintaksės, leksikos, stiliaus ir/ar kitas klaidas, jas pataiso ir atkreipia mokinio dėmesį į taisytinus dalykus;

148.2. reikalauja, kad kūrybinius rašto darbus mokiniai pateiktų rašytus ranka, o neįskaitomus diagnostinius, kontrolinius darbus, namų darbų užduotis netaiso ir gražina mokiniui;

148.3. pamokoje, kabinetų stenduose dažniau skelbia informaciją apie taisyklingą mokomojo dalyko terminų, sąvokų vartoseną, kirčiavimą bei kalbos kultūrą;

148.4. informacinių technologijų pamokose naudojamosi lietuviška aplinka;

148.5. mokomąsias užduotis panaudoja kalbiniams gebėjimams ir mąstymui ugdyti, kreipiant mokinių dėmesį į kalbos nuoseklumą, logiškumą, planingumą;

148.6. mokiniai skatinami savarankiškai rišliai, taisyklingai reikšti mintis žodžiu bei raštu per visų dalykų pamokas; tobulinti skaitymo įgūdžius bendradarbiaujant su mokyklos ir Vilkaviškio viešąja biblioteka, organizuojant teksto skaitymo konkursus ir pan.;

148.7. vertinant mokinio pasiekimus teikti grįžtamąją informaciją apie kalbos mokėjimą, nurodyti privalumus, taisytinus bei tobulintinus dalykus;

148.8. ugdyti kalbinę atsakomybę, kalbinę raišką, suvokiant tai kaip vieną iš prisistatymo viešoje erdvėje įvaizdžio elementų ir sklandžios komunikacijos pagrindą.

149. Bendrojo ugdymo programos turinį sudaro ugdymo(si) sričių ir (ar) dalykų turinys: ko mokoma ir mokomasi, kaip mokoma ir mokomasi, kaip vertinama mokinių pažanga ir pasiekimai, kokios mokymo ir mokymosi priemonės naudojamos, su kuriomis dirba mokiniai, mokydamiesi ir plėtodami savo kompetencijas.

150. Siekiant, kad mokiniai susiformuotų visuminį pasaulio vaizdą ir įgytų gyvenime būtinas kompetencijas, bendrojo ugdymo programų turinys integruojamas, taikant įvairius ugdymo organizavimo modelius: asmenybės ir sociokultūrinę integraciją, visų ar kelių ugdymo sričių ar dalykų integraciją (vidinę ir tarpdalykinę), prioritetinių temų (sveikos gyvensenos, saugos, verslumo, karjeros ugdymo ir kt.) integraciją į turinį, integraciją temos, metodo, problemos pagrindu ir kt.

151. Mokyklos ir mokytojai, siekdami mokyklos tikslų, kartu su mokiniais, jų tėvais (globėjais) ir vietos bendruomene formuoja mokyklos ir klasės ugdymo turinį ir kuria sąlygas jam įgyvendinti.

152. Pagrindinio ugdymo programos turinį sudaro giminingus dalykus jungiančios ugdymo(si) sritys:

152.1. dorinis ugdymas (etika arba katalikų tikyba);

152.2. kalbinis ugdymas (lietuvių kalba ir literatūra, užsienio kalbos);

152.3. matematinis ugdymas (matematika, informacinės technologijos);

152.4. gamtamokslinis ugdymas (gamta ir žmogus, biologija, fizika, chemija);

152.5. socialinis ugdymas (istorija, geografija);

152.6. meninis ugdymas (dailė, muzika);

152.7. technologinis ugdymas (mityba, tekstilė, konstrukcinės medžiagos, elektronikos technologijos);

152.8. kūno kultūros ir sveikatos ugdymas (kūno kultūra, žmogaus sauga).

153. Dorinis ugdymas:

153.1. dorinio ugdymo dalyką (katalikų tikybos ir etikos dalyką) mokiniui iki 14 metų parenka tėvai (globėjai), o nuo 14 metų mokinys savarankiškai renkasi vieną dorinio ugdymo dalyką.

153.2. siekiant užtikrinti mokymosi tęstinumą ir nuoseklumą, etiką arba tikybą mokiniams rekomenduojama rinktis dvejiems metams (5–6, 7–8 klasėms).

154. Lietuvių kalba ir literatūra:

154.1. mokykla, formuodama ugdymo turinį;

154.2. mokiniams, kurie nepasiekia lietuvių kalbos bendrojoje programoje numatyto patenkinamo lygio, sudaro sąlygas išlyginti mokymosi spragas lankant konsultacijas;

154.3. jei mokinys yra mokėsis pagal tarptautinę bendrojo ugdymo programą, lietuvių kalbos jis bus mokomas pagal jam sudarytą individualų ugdymo planą:

154.3.1. jam skiriama papildomų pamokų, konsultacijų, panaudojant valandas, skirtas mokinio ugdymo poreikiams tenkinti;

154.3.2. mokyklos nustatytu laikotarpiu pasiekimai bus vertinami pagal individualius mokymosi pasiekimus.

155. Užsienio kalbos:

155.1. užsienio kalbos, pradėtos mokytis pagal pradinio ugdymo programą, toliau mokomasi kaip pirmosios iki pagrindinio ugdymo programos pabaigos;

155.2. antrosios užsienio kalbos mokymas privalomas nuo 6 klasės. Tėvai (globėjai) mokiniui iki 14 metų parenka antrąją užsienio kalbą – rusų arba vokiečių. Mokykla sudaro galimybę rinktis antrąją užsienio kalbą iš ne mažiau nei dviejų užsienio (rusų/vokiečių) kalbų (neįskaitant mokinių pirmosios užsienio kalbos, kurios mokėsi kaip ankstyvosios užsienio kalbos pradinio ugdymo programoje ir tęsia mokymąsi pagrindinio ugdymo programoje) ir sąlygas mokytis pasirinktos kalbos;

155.3. mokiniui, atvykusiam iš kitos mokyklos, (su tėvų (globėjų, rūpintojų) pritarimu) pageidaujant tęsti pradėtos užsienio kalbos mokymąsi, o mokykla neturi reikiamos kalbos mokytojo:

155.3.1. sudaromos sąlygos užsienio kalbos mokytis švietimo ir mokslo ministro nustatytais mokymosi formomis ir mokymo proceso organizavimo būdais;

155.3.2. suderinus su mokiniu, mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais), su savivaldybės vykdomąja institucija ar jos įgaliotu asmeniu, mokiniui sudaromos sąlygos lankyti užsienio kalbos pamokas kitoje mokykloje ar ugdymo įstaigoje, kurioje vyksta tos kalbos pamokos.

156. Matematika:

156.1. mokinių matematikos mokymosi motyvacijai skatinti naudojamosi Nacionalinio egzaminų centro parengtomis matematinio raštingumo užduotimis;

156.2. stebimi mokinių matematikos pasiekimai ir, remiantis duomenimis (standartizuotų testų rezultatais), numatoma pagalba mokiniams (užduotys ir metodai spragoms įveikti konsultacijų metu.

156.3. ugdant gabius matematikai mokinius naudojamosi nacionalinių olimpiadų, konkurso „Kengūra“ užduotimis (ir sprendimų rekomendacijomis), kitais šaltiniais;

156.4. mokymo procese naudojamos informacinės komunikacinės technologijos, skaitmeninės mokomosios priemonės ir kt.

156.5. matematiniai gebėjimai plėtojami pailgintoje dienos grupėje.

157. Informacinės technologijos:

157.1. informacinių technologijų programa pradedama įgyvendinti 5 klasėje;

157.2. 7–8 klasėse skiriamos 34 dalyko pamokos. Nedidinat mokinių mokymosi krūvio, organizuojamas informacinių technologijų integruotas mokymas: 7 klasėje pirmą pusmetį pamokos skiriamos informacinių technologijų bendrosios programos kursui (apie 50 proc. metinių pamokų), o antrą pusmetį informacinės technologijos integruojamos (kiti 50 proc. pamokų) į kitų dalykų pamokas (pvz.: lietuvių kalbos, matematikos, istorijos, kt.). 8 klasėje – atvirkščiai; pirmą pusmetį informacinių technologijų mokoma integruotai (apie 50 proc. metinių pamokų), o antrą pusmetį pamokos skiriamos informacinių technologijų bendrosios programos kursui (kiti 50 proc. pamokų);

157.3. integruojant dalyko ir informacinių technologijų programas, kai pamoką planuoja ir dalyko mokytoją konsultuoja informacinių technologijų mokytojas ar pamokoje dirba du mokytojai (dalyko ir informacinių technologijų, informacinių technologijų) mokytojo darbas atlyginamas iš pamokų, skirtų mokinių ugdymo poreikiams tenkinti. Dalyko mokytojui turint pakankamai skaitmeninio raštingumo kompetencijų, nėra būtina, kad pamokoje dirbtų du mokytojai.

158. Socialinis ugdymas:

158.1. per socialinių mokslų pamokas mokymasis grindžiamas tiriamojo pobūdžio metodais, diskusijomis, bendradarbiavimu, savarankiškai atliekamu darbu ir informacinėmis komunikacinėmis technologijomis.

158.2. siekiant gerinti gimtojo krašto ir Lietuvos valstybės pažinimą, atsižvelgiant į esamas galimybes, dalis istorijos ir geografijos pamokų bus organizuojama netradicinėse aplinkose (muziejuose, lankytinose istorinėse vietose, vietos savivaldos institucijose, saugomų teritorijų lankytojų centruose), naudojamosi virtualiosiomis mokymosi aplinkomis; integruojamos istorijos ir geografijos temos – „Kova su korupcija“ ir „Lietuvos ir pasaulio religijos“;

158.3. pilietiškumo kompetencijų ugdymas integruojamas į istoriją, pilietiškumo akcijas, tautinių švenčių minėjimus ir pan.;

158.4. 5-oje klasėje mokoma nuo „Lietuvos istorijos epizodų“, 6-oje klasėje – nuo „Europos istorijos epizodų“.

159. Gamtamokslinis ugdymas:

159.1. gamtos mokslų mokymasis grindžiamas realiais arba virtualiais gamtamoksliniais gamtos reiškinių, procesų, objektų tyrimais, skiriant dėmesį dinamiškos tikrovės problemoms atpažinti ir spręsti vietos aplinkos ir bendruomenės lygmeniu. Gamtamoksliniai tyrimai atliekami stebint, analizuojant, eksperimentuojant, modeliuojant ar vykdant kitas praktines veiklas. Skatinamas mokinių bendradarbiavimas ir (ar) komandinis darbas;

159.2. atliekant gamtamokslinius tyrimus naudojamosi turimomis mokyklinėmis priemonėmis, taip pat lengvai buityje ir gamtoje randamomis ir (ar) pasigaminamomis priemonėmis, edukacinėmis erdvėmis ir mokymosi ištekliais už mokyklos ribų (mokslo parkų, universitetų, verslo įmonių laboratorijos, nacionaliniai parkai ir kt.);

159.3. mokykloje mokymosi aplinka iš dalies pritaikyta eksperimentiniams ir praktiniams įgūdžiams ugdyti;

159.4. eksperimentiniams ir praktiniams įgūdžiams ugdyti skiriama ne mažiau kaip 30 procentų dalykui skirtų pamokų per mokslo metus.

160. Meninis ugdymas:

160.1. meninio ugdymo srities dalykus sudaro privalomieji dailės, muzikos dalykai;

160.2. dailės ir muzikos mokymui 5–8 klasėse skiriama po 1 sav. valandą;

160.3. meninis ugdymas plėtojamas neformaliojo švietimo grupėse.

161. Technologijos:

161.1. mokiniai, besimokantys pagal pagrindinio ugdymo programos pirmąją dalį (5–8 klasėse), kiekvienoje klasėje mokomi, proporcingai paskirstant laiką tarp mitybos, tekstilės, konstrukcinių medžiagų ir elektronikos technologijų programų;

161.2. šių technologijų programų mokoma mišriose grupėse, užduotys mokiniams pamokų metu diferencijuojamos.

162. Kūno kultūra:

162.1. mokykla, skirdama 2 valandas per savaitę kūno kultūrai, sudaro sąlygas 6–8 klasių mokiniams papildomai pasirinkti jų pomėgius atitinkančias aktyvaus judėjimo pratybas per neformaliojo ugdymo veiklą mokykloje (šokio, sportinių-judriųjų žaidimų, tinklinio būreliai), Vaikų ir jaunimo centre, Sporto mokykloje. Mokykla veda mokinių, lankančių šias pratybas, apskaitą;

162.2. kūno kultūrai mokyti 5, 6, 7 klasėse sudaromos atskiros mergaičių ir berniukų grupės, iš paralelių (8a ir 8b) bei gretimų (6 ir 7) klasių taip pat sudaromos atskiros mergaičių ir berniukų grupės;

162.3. specialiosios medicininės fizinio pajėgumo grupės mokiniams sudaromos fizinio aktyvumo pasirinkimo galimybės. Mokiniai gali rinktis vieną iš siūlomų fizinio aktyvumo formų:

162.3.1. mokiniai dalyvauja pamokose su pagrindine grupe, bet pratimai ir krūvis jiems skiriami pagal gydytojo rekomendacijas ir atsižvelgiant į savijautą;

162.3.2. tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimu mokiniai gali lankyti sveikatos grupes ne mokykloje;

162.3.3. parengiamosios medicininės fizinio pajėgumo grupės mokiniams krūvis ir pratimai skiriami atsižvelgus į jų ligų pobūdį ir sveikatos būklę. Neskiriama ir neatliekama pratimų, galinčių skatinti ligų paūmėjimą. Dėl ligos pobūdžio negalintiesiems atlikti įprastų užduočių mokytojas taiko alternatyvias atsiskaitymo užduotis, kurios atitinka mokinių fizines galimybes ir gydytojo rekomendacijas;

162.3.4. mokykla mokiniams, atleistiems nuo kūno kultūros pamokų dėl sveikatos ir laikinai dėl ligos, siūlo kitą veiklą (pvz.: stalo žaidimus, šaškes, šachmatus, veiklą bibliotekoje, socialinę veiklą); už mokinių saugumą atsako kūno kultūros mokytojas, dėl priežiūros susitaręs su bibliotekininku, socialiniu pedagogu ar kitu tos pamokos metu nedirbančiu mokytoju;

162.3.5. organizuojant kūno kultūros pamokas patalpose, atsižvelgiama į Higienos normos reikalavimus.

163. Žmogaus sauga.

Žmogaus saugos ugdymas pagrindinio ugdymo programoje organizuojamas vadovaujantis Žmogaus saugos bendrąja programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. liepos 18 d. įsakymu Nr. V-1159.

164. Pagrindinio ugdymo programos pirmosios dalies dalykų programų apimties valandomis per metus (grupinio mokymosi forma kasdieniu mokymo proceso organizavimo būdu):

Dalykų sritys, dalykai	5/6 klasėse	7/8 klasėse	Pagrindinio ugdymo programos pirmoje dalyje (5–8 klasėse)
Dorinis ugdymas (tikyba arba etika)	32/34	34/34	134
Lietuvių kalba (gimtoji)	160/170	170/170	670
Užsienio kalba (1-oji)	96/102	102/102	402
Užsienio kalba (2-oji)	0/68	68/68	204
Matematika	128/136	136/136	536
Gamta ir žmogus	64/68	-	132
Biologija	-	68/34	102
Fizika	-	34/68	102
Chemija	-	0/68	68
Informacinės technologijos	32/34	17/17	100
Istorija	64/68	68/68	268
Geografija	0/68	68/68	204
Dailė	32/34	34/34	134
Muzika	32/34	34/34	134
Technologijos	64/68	68/34	234
Kūno kultūra	96/68	68/68	300
Žmogaus sauga	32/0	17/17	66
Iš viso	832/952	986/1020	3790

165. Pagrindinio ugdymo programai grupinio mokymosi forma kasdieniu mokymo proceso organizavimo būdu įgyvendinti skiriamas pamokų skaičius per savaitę 2016–2017 mokslo metais:

Dalykų sritys, dalykai	5	6	7	8a/8b	PU programos I dalyje (5–8 klasės)
Dorinis ugdymas:					
Tikyba arba etika	1	1	1	1/1	4
Kalbos:					
Lietuvių kalba ir literatūra	5	5	5	5/5	20
Užsienio kalba 1-oji (anglų)	3	3	3	3/3	12
Užsienio kalba 2-oji (rusų arba vokiečių)	-	2	2	2/2	6
Matematika ir informacinės technologijos					
Matematika	4	4	4	4/4	16
Informacinės technologijos	1	1	0,5	0,5/0,5	3
Gamtamokslinis ugdymas:					
Gamta ir žmogus	2	2	-	-	4
Biologija	-	-	2	1/1	3
Fizika	-	-	1	2/2	3
Chemija	-	-	-	2/2	2
Socialinis ugdymas:					
Istorija	2	2	2	2/2	8
Geografija	-	2	2	2	6
Meninis ugdymas:					
Dailė	1	1	1	1/1	4
Muzika	1	1	1	1/1	4
Technologinis ugdymas:					
Technologijos	2	2	2	1/1	7
Kūno kultūros ir sveikatos ugdymas:					
Kūno kultūra	3	2	2	2/2	9
Žmogaus sauga	1	0	0,5	0,5/0,5	2
Minimalus pamokų skaičius mokiniui per savaitę	26	28	29	30/30	113
Pamokų, skirtų mokinio ugdymo poreikiams tenkinti, mokymosi pagalbai teikti, skaičius per savaitę:	8*				
lietuvių kalbos konsultacijoms	2				2
matematikos konsultacijoms	2				2
anglų kalbos konsultacijoms	2				2
papildomam dalyko mokymui			0,5/0,5	0,5/0,5	2
Neformalusis vaikų švietimas (valandų skaičius per savaitę)	2	2	2	2/2	10

8 * – žr. 67 punktą

III SKYRIUS
MOKINIŲ, TURINČIŲ SPECIALIŲJŲ UGDYMO SI POREIKIŲ (IŠSKYRUS
ATSIRANDANČIUS DĖL IŠSKIRTINIŲ GABUMŲ), UGDYMO
ORGANIZAVIMAS

PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS

167. Mokykla, rengdama mokinio individualų ugdymo planą, sudaro sąlygas mokiniui, turinčiam specialiųjų ugdymosi poreikių, gauti kokybišką ir poreikius atitinkantį ugdymą bei būtiną švietimo pagalbą.

168. Mokykla mokinio, turinčio specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymą organizuoja, vadovaudamasi Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. rugsėjo 30 d. įsakymu Nr. V-1795 „Dėl Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ ir atsižvelgia į:

168.1. formaliojo švietimo programą;

168.2. mokymosi formą (mokosi mokykloje integruotai ar dalinės integracijos forma namuose);

168.3. specialiojo ugdymo ir švietimo pagalbos poreikį (švietimo pagalbos specialistų, mokyklos vaiko gerovės komisijos, Švietimo pagalbos tarnybos vertinimo išvadas ir rekomendacijas);

168.4. mokyklos galimybes (specialistų komanda, mokymo(si) aplinkos, mokymo ir švietimo pagalbos lėšos.

169. Mokykla, pritaikydama ugdymo planą mokinių reikmėms ir vadovaudamasi bendruosiuose ugdymo planuose pagrindinio ugdymo dalykų programoms įgyvendinti skiriamų savaitinių pamokų skaičiumi, nurodytu bendrųjų ugdymo planų 123 punkte:

169.1. užtikrina ugdymo nuoseklumą, tęstinumą;

169.2. išlaiko mokiniui bendruosiuose ugdymo planuose nurodytą minimalų pamokų skaičių pagrindinio ugdymo pirmosios dalies programai įgyvendinti;

169.3. esant poreikiui, iki 30 procentų, koreguoja dalykų programoms įgyvendinti skiriamų savaitinių pamokų skaičių;

169.4. prireikus keičia dalykams skirtų pamokų skaičių, planuoja specialiąsias pamokas (ar) ir didina pamokų skaičių, skirtą meniniam, technologiniam ugdymui, kitų dalykų mokymui, socialinei veiklai;

169.5. prireikus keičia specialiųjų pamokų, pratybų ir individualiai pagalbai skiriamų valandų (pamokų) skaičių per mokslo metus atsižvelgusi į mokinio reikmes, švietimo pagalbos specialistų, Vaiko gerovės komisijos ar Švietimo pagalbos tarnybos rekomendacijas;

169.6. trumpina pamokų trukmę 5 minutėmis, o šį laiką skiria mokinio ugdomajai veiklai keisti, sveikatą tausojančioms pertraukoms organizuoti.

170. Individualus ugdymo planas rengiamas mokiniui, turinčiam specialiųjų ugdymosi poreikių, atsižvelgus į ugdymo programą, Švietimo pagalbos tarnybos rekomendacijas, ugdymo formą ir mokymo organizavimo būdą, mokyklos galimybes:

170.1. mokiniui, turinčiam vidutinių, didelių ir labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių ir besimokančiam bendrosios paskirties klasėje;

170.2. kai mokiniui pagal Švietimo pagalbos tarnybos ir mokyklos vaiko gerovės komisijos rekomendacijas nustatytu laikotarpiui reikia intensyvios pedagoginės ir švietimo pagalbos;

170.3. bendradarbiaujant mokytojams, mokiniams, mokinių tėvams (globėjams, rūpintojams), švietimo pagalbos specialistams ir kitoms institucijoms, kurias prireikus kaip konsultantus kviečiasi mokykla.

171. Vaiko gerovės komisijos ir Švietimo pagalbos tarnybos siūlymu, tėvų (globėjų, rūpintojų) pritarimu, mokinys, turintis vidutinių, didelių ir labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių:

171.1. dėl klausos sutrikimo, įvairiapusių raidos, elgesio ir emocijų, kalbos ir kalbėjimo, skaitymo ir (ar) rašymo sutrikimo, intelekto (taip pat ir nepatikslintą intelekto sutrikimą), judesio ir padėties sutrikimų, dėl bendrųjų mokymosi sutrikimų, taip pat turintis mokymosi sunkumų, dėl nepalankios aplinkos, galės vėliau pradėti mokytis pirmosios užsienio kalbos, mokytis tik vienos užsienio kalbos arba vėliau pradėti mokytis antrosios užsienio kalbos;

171.2. besimokantiems pagal pagrindinio ugdymo individualizuotą programą, jei ugdymas įgyvendinamas pagal bendrųjų ugdymo planų 123 punktą, vietoj kai kurių mokomųjų dalykų mokykla siūlys kitas veiklas, skirtas esminėms srities dalykų ir bendrosioms kompetencijoms įgyti;

171.3. mokinys, turintis klausos sutrikimą (išskyrus nežymų), galės nesimokyti muzikos;

171.4. judesio ir padėties nei neurologinių sutrikimų (išskyrus lengvus) turintis mokinys galės nesimokyti technologijų;

171.5. vietoj ugdymo plano 171.1, 172.2, 171.3., 171.4. punktuose nurodytų dalykų mokinys galės rinktis individualaus ugdymo plano dalykus, tenkinti specialiuosius ugdymosi poreikius, gauti pedagoginę ar specialiąją pedagoginę pagalbą;

171.6. mokinys nuo technologijų, muzikos ar užsienio kalbos (vienos ar abiejų) atleidžiamas mokyklos vadovo įsakymu;

171.7. mokinys, atleistas nuo dalyko mokymosi pagal 171 punktą, laikomas baigusiu pagrindinio ugdymo programą, jei kitų ugdymo plano dalykų įvertinimai yra patenkinami.

ANTRASIS SKIRSNIS MOKINIŲ, TURINČIŲ SPECIALIŲJŲ UGDYMO SI POREIKIŲ, PAŽANGOS IR PASIEKIMŲ VERTINIMAS

172. Mokinio, kuris mokosi pagal bendrojo ugdymo programą, mokymosi pažanga ir pasiekimai vertinami pagal Bendrosiose programose numatytus pasiekimus ir vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 68–78 punktų nuostatomis.

173. Mokinio, kuris mokosi pagal pritaikytą bendrojo ugdymo programą, mokymosi pažanga ir pasiekimai ugdymo procese vertinami pagal šioje programoje numatytus pasiekimus. Vertinimo kriterijai aptariami su mokiniu, jo tėvais (globėjais, rūpintojais) švietimo pagalbą teikiančiais specialistais, susitariama, kokiais aspektais bus pritaikomas mokinio pasiekimų vertinimas ir pa(si)tikrinimų būdai, kaip jie derės su Bendrosiose programose numatytais pasiekimų lygiais:

173.1. vertinama už aiškiai pateiktas, konkrečias, pagal gebėjimus skirtas užduotis;

173.2. neatlikus užduoties, suteikiama galimybė ją atlikti pakartotinai;

173.3. užduoties nesupratus, mokiniui suteikiama konsultacija ir tik po to vertinama;

173.4. veddamas mokiniui nepatenkinamą trimestro (metinį) pažymį mokytojas konsultuojasi su mokyklos Vaiko gerovės komisija.

174. Mokinio, kuris mokosi pagal pagrindinio ugdymo individualizuotą programą, mokymosi pasiekimai vertinami atsižvelgus į mokinio galias ir vertinimo suvokimą, specialiuosius ugdymosi poreikius, numatomą pažangą, tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimus:

174.1. individualizuotos ugdymo programos mokinių trimestro (metiniai) pasiekimai neigiamais pažymiais nevertinami, išskyrus ypatingus atvejus, kai mokinys praleidinėja pamokas, nesimoko ir neatlieka nurodytų užduočių piktybiškai;

174.2. vertinant 8-os klasės mokinio, turinčio vidutinį intelekto sutrikimą, pasiekimus ir pažangą taikomas formuojamasis, diagnostinis, apibendrinamasis vertinimas:

174.2.1. vertinimo informacija teikiama tėvams kiekvieną mėnesį įrašais ir trumpais komentarais elektroniniame dienyne, individualių pokalbių metu;

174.2.2. apibendrinamasis vertinimas atliekamas ugdymo laikotarpio (trimestro) ir ugdymo

programos pabaigoje: elektroniniame dienyne žymima p. p. (padarė pažangą), n. p. (nepadarė pažangos).

175. Vertinimo būdai taikomi, remiantis progimnazijos nustatyta Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarkos aprašu, patvirtintu progimnazijos direktoriaus 2016 m. rugpjūčio 31 d. įsakymu Nr. V-180.

TREČIASIS SKIRSNIS SPECIALIOSIOS PEDAGOGINĖS IR SPECIALIOSIOS PAGALBOS MOKINIAMS TEIKIMAS

176. Specialiosios pedagoginės ir specialiosios pagalbos paskirtis – didinti ugdymo veiksmingumą.

177. Mokykla specialiąją pedagoginę ir specialiąją pagalbą mokiniui teikia, vadovaudamasi teisės aktais ir įgyvendindama Švietimo pagalbos tarnybos ir mokyklos vaiko gerovės komisijos rekomendacijas.

178. Specialioji pedagoginė pagalba teikiama:

178.1. vadovaujantis Specialiosios pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. V-1228 „Dėl Specialiosios pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

178.2. ugdymo proceso metu;

178.3. specialiųjų pratybų forma: individualios, pogrupinės (2–4 mokiniai), grupinės (5–8 mokiniai) ir specialiosios pamokos.

179. Socialinis pedagogas siekia padėti vaikams geriau adaptuotis visuomenėje, bendruomenėje, mokykloje, racionaliau išnaudoti visas teikiamas galimybes lavintis, mokytis ir augti savarankiškais piliečiais. Socialinis pedagogas dirba kartu su pedagogais, klasių auklėtojais, kitais specialistais, tėvais (globėjais, rūpintojais) ar teisėtais vaiko atstovais, bendruomene.

180. Specialioji pedagogė teikia specialiąją pedagoginę pagalbą mokiniams, turintiems intelekto sutrikimų, specifinių pažinimo sutrikimų, emocijų, elgesio ir socialinės raidos sutrikimų, judesio ir padėties sutrikimų, lėtinių somatinių ir neurologinių sutrikimų, kompleksinių sutrikimų.

181. Logopedė teikia specialiąją pedagoginę pagalbą mokiniams, turintiems kalbos ir kitų komunikacijos sutrikimų.

182. Psichologė įvertina ir padeda spręsti mokinio psichologines, asmenybės ir ugdymosi problemas bendradarbiaudamas su mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais) ir mokytojais.

183. Specialioji pagalba:

183.1. teikiama vadovaujantis Specialiosios pagalbos teikimo mokyklose (išskyrus aukštąsias mokyklas) tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. V-1229 „Dėl Specialiosios pagalbos teikimo mokyklose (išskyrus aukštąsias mokyklas) tvarkos aprašo patvirtinimo“.

184. Mokytojo padėjėjas padeda ribotų galimybių, turintiems vidutinių, didelių arba labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių mokiniams savarankiškai dalyvauti ugdyme ir neformaliojo ugdymo veikloje.

185. Psichologinės pagalbos, specialiosios pedagoginės pagalbos, socialinės pedagoginės pagalbos ir specialiosios pagalbos teikimą progimnazijoje organizuoja ir vykdo vaiko gerovės komisija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministro patvirtintais tvarkos aprašais ir progimnazijos direktoriaus patvirtintu darbo reglamentu:

186. Pagalbos mokiniui specialistai (socialinis pedagogas, psichologas, specialusis pedagogas, logopedas, mokytojo padėjėjas) rengia individualius darbo su specialiųjų poreikių turinčiais mokiniais tvarkaraščius pusmečiams, juos derina su direktoriaus pavaduotoja ugdymui.

187. Pagalbos mokiniui specialistai tarpusavyje suderina ir parengia kiekvienam mokiniui pamokų, teikiamos specialistų pagalbos ir neformalaus ugdymo tvarkaraštį:

187.1. individualus mokinio tvarkaraštis rengiamas pusmečiams (iki rugsėjo 10 d. ir sausio 20 d.), jis, pritarus Vaiko gerovės komisijai, derinamas su direktoriaus pavaduotoja ugdymui.

KETVIRTASIS SKIRSNIS
MOKINIŲ, TURINČIŲ SPECIALIŲJŲ UGDYMO SI POREIKIŲ,
MOKYMAS NAMIE

188. Prireikus mokinio, turinčio specialiųjų ugdymosi poreikių, mokymą namie pavieniu individualiu mokymo proceso organizavimo būdu organizuos mokykla, pagal Vaiko gerovės komisijos ir Švietimo pagalbos tarnybos, gydytojų rekomendacijas sudariusi individualų ugdymo planą mokymosi namie laikotarpiui.

189. Mokiniam, besimokantiems pagal pritaikytą bendrojo ugdymo programą ir pagal individualizuotą ugdymo programą, mokyti namie mokykla (esant poreikiui) skirs pamokų vadovaudamasi Bendrųjų ugdymo planų 97–100 punktais bei 154–160 punktais.

190. 8 klasės mokiniui, turinčiam vidutinį intelekto sutrikimą, mokyti namie skiriamos 8 valandos per savaitę;

190.1. mokinį ugdo specialusis pedagogas;

190.2. Veiklos pobūdis ir jai skiriamų valandų skaičius per savaitę:

Veikla	Valandų skaičius
Komunikacinė veikla	3
Pažintinė veikla	2
Orientacinė veikla	2
Meninė-darbinė veikla	1
Iš viso	8

PENKTASIS SKIRSNIS
MOKINIŲ, TURINČIŲ SPECIALIŲJŲ UGDYMO SI POREIKIŲ IR BESIMOKANČIŲ
PAGAL BENDROJO UGDYMO IR PRITAIKYTAS BENDROJO UGDYMO PROGRAMAS,
UGDYMAS

191. Mokiniui, besimokančiam pagal bendrojo ugdymo ar pritaikytą bendrojo ugdymo programą ir turinčiam specialiųjų ugdymosi poreikių, individualus ugdymo planas sudaromas vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 123 punkte dalykų programoms įgyvendinti nurodytų savaitinių pamokų skaičiumi, kuris, prireikus, koreguojamas iki 20 procentų.

192. Sutrikusios klausos (6-os ir 8-os klasės) mokiniams individualus ugdymo planas sudaromas, remiantis Švietimo pagalbos tarnybos, gydytojų, Lietuvos kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų ugdymo centro, Vaiko gerovės komisijos rekomendacijomis, vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 123 punktu:

192.1. atsižvelgiant į klausos netekimo laiką, kalbos išsivystymo lygį, turimus tarties įgūdžius ir gebėjimą bendrauti kalba, ugdymo plane specialiosios pamokos skiriamos tarčiai, kalbai ir klausai lavinti.

193. Specialiosioms pratyboms 5–8 klasėse skiriama po 1 pamoką 6-iesiems mokiniams per savaitę.

194. **Mokomųjų dalykų bendrosios ir pritaikytos programos*, joms skiriamų valandų bei specialistų teikiamos pagalbos skaičius per savaitę:**

Eil. Nr.	Mokinio inicialai, klasė	Ugdymo programa	Mokomieji dalykai ir jų valandų skaičius per savaitę											Specialistų teikiama pagalba (valandos per savaitę)
			Lietuvių kalba	Anglų kalba	Rusų kalba / Vokiečių kalba	Istorija	Geografija	Matematika	Informacinės technologijos	Biologija	Gamta ir žmogus	Fizika	Chemija	
1.	L. D. 5 klasė	Pritaik.	5*	3*	-	2*	-	4*	1*	-	2*	-	-	Spec. pedagogo 1; Soc. pedagogo 1; Psichologo 1.
2.	R. I. 5 klasė	Pritaik.	5*	3*	-	2*	-	4*	1*	-	2*	-	-	Spec. pedagogo 1; Soc. pedagogo 1; Psichologo – kartą per mėn.
3.	M. B. 6 klasė	Pritaik.	5*	3*	2*	2*	2*	4*	1*	-	2*	-	-	Spec. pedagogo 1; Logopedo 2.
4.	A. V. 6 klasė	Pritaik.	5*	3*	2*	2*	2*	4*	1*	-	2*	-	-	Spec. pedagogo 1; Soc. pedagogo 1; Logopedo 1; Psichologo – kartą per mėn.; Mokytojo padėjėjo 4.
5.	U. M. 7 klasė	Pritaik.	5	3	2	2	2	4*	1	-	2	-	-	Spec. pedagogo 1; Psichologo 1.
6.	L. A. 7 klasė	Pritaik.	5*	3*	2*	2*	2*	4*	1*	2*	-	1*	-	Soc. pedagogo 1; Psichologo 1.
7.	A. B. 7 klasė	Pritaik.	5*	3	2	2	2	4	1	2	-	1	-	Psichologo 1.
8.	V. B. 8a klasė	Pritaik.	5*	3*	2*	2*	2*	4*	1*	2*	-	2*	2*	Soc. pedagogo 1.
9.	J. M. 8b klasė	Pritaik.	5*	3*	2	2	2	4	1	2	-	2	2	Soc. pedagogo 1; Psichologo 1.
10.	M. J. 8b kl.	Pritaik.	5*	3*	2*	2*	2*	4*	1*	2*	-	2*	2*	Spec. pedagogo 1; Soc. pedagogo 1; Mokytojo padėjėjo 5.

195. kitų mokomųjų dalykų (dorinio ugdymo, dailės, technologijų, muzikos, kūno kultūros) mokiniai mokysis pagal Bendrųjų ugdymo planų 123 punkte dalykams skiriamas valandas per savaitę.

196. Bendrojo ugdymo dalykų programos mokiniui, turinčiam specialiųjų ugdymosi poreikių, pritaiko mokytojas, atsižvelgdamas į mokinio gebėjimus ir galias bei specialiojo pedagogo ir/ar kitų Vaiko gerovės komisijos narių rekomendacijas.

197. Esant poreikiui mokytoją konsultuoja Vilkaviškio rajono Švietimo pagalbos tarnybos specialistai.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS ŠVIETIMO PAGALBOS TEIKIMAS IR GALIMYBĖS

198. **Švietimo pagalba mokykloje teikiama šiomis formomis:**

198.1. individualus darbas su mokiniu – parama krizių metu, socialinių ir pedagoginių mokinio problemų sprendimas;

198.2. darbas su grupe – socialinių ir gyvenimo įgūdžių ugdymas; ugdymo dalyvių tarpusavio santykių reguliavimas; palaikymo ar savitarpio pagalbos grupių organizavimas bei kt.;

198.3. darbas su mokinio šeima, jo atstovais pagal įstatymą – pagalba sprendžiant problemas, trukdančias vaiko ugdymosi procesui, tėvų (globėjų, rūpintojų) ir mokyklos bendradarbiavimo stiprinimas;

198.4. darbas su mokyklos bendruomene – saugios aplinkos kūrimas ir palaikymas; bendradarbiavimas su mokytojais, mokyklos administracija ir kt.;

198.5. darbas su vietos bendruomene – ryšių tarp vietos bendruomenės ir mokyklos palaikymas; bendruomenės įtraukimas į informacinės, psichologinės, specialiosios pedagoginės ir specialiosios pagalbos teikimą;

198.6. darbas su socialiniais partneriais (Vaiko teisių apsaugos tarnyba, Nepilnamečių reikalų inspekcija, Švietimo pagalbos tarnyba, Policijos komisariatu, Pirminės sveikatos priežiūros centru, Vaikų neformaliojo švietimo įstaigomis ir kt.) siekiant užtikrinti pagalbos veiksmingumą ar kuriant socialinių pedagoginių problemų prevencijos sistemą.

199. Švietimo pagalbos teikimo būdai:

199.1. konsultavimas – (mokinio, mokinių grupės, mokytojų, tėvų (globėjų, rūpintojų), siekiant padėti išsiaiškinti ir suprasti ugdymo(si) problemas, padedant mokytis ir pozityviai elgtis;

199.2. tyrimų organizavimas – aplinkos poveikio mokinio ar mokinių ugdymosi sunkumams analizė;

199.3. socialinių ir gyvenimo įgūdžių formavimas – gebėjimas priimti sprendimus ir spręsti problemas, mokymas kūrybiškai ir kritiškai mąstyti, bendrauti, pažinti save, elgtis visuomenėje priimtinais būdais, valdyti emocijas, sveikos gyvensenos įgūdžių ugdymas bei kt.;

199.4. nusikalstamumo, mokyklos nelankymo, narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo, smurto, savižudybių ir kitų neigiamų socialinių reiškinių prevencija;

200. Švietimo pagalbą teikia:

200.1. klasių vadovai:

200.1.1. rūpinasi mokinių asmenybės ir socialine branda;

200.1.2. vienija klasėje dirbančius mokytojus ir kitus specialistus klasės mokinių ugdymui;

200.1.3. stengiasi pažinti mokinių poreikius, polinkius, interesus;

200.1.4. domisi mokinių sveikata, saugumu, puoselėja sveiką gyvenseną;

200.1.5. padeda mokiniams formuoti vertybines nuostatas;

200.1.6. teikia tėvams, globėjams informaciją apie vaiko elgesį, ugdymosi rezultatus, stebi mokyklos lankomumą;

200.1.7. suteikia vaikui reikiamą pagalbą, jei vaikas patyrė smurtą, informuoja socialinį pedagogą;

200.1.8. susipažinęs su situacija, nukreipia mokinį pas specialistus;

200.2. direktorius, direktoriaus pavaduotojas ugdymui:

200.2.1. gavę informaciją iš auklėtojų, operatyviai sprendžia problemą;

200.2.2. surenka komandą ir sprendžia, kokia pagalba vaikui tinkamiausia;

200.2.3. informuoja tėvus (globėjus);

200.3. socialinis pedagogas:

200.3.1. organizuoja mažas pajamas turinčių šeimų mokinių maitinimą, labdarą ir pagalbą socialinės adaptacijos problemų turintiems vaikams;

200.3.2. rūpinasi socialiai remiamų ir rizikos grupės vaikų vasaros poilsiu;

200.3.3. lankosi probleminėse šeimose;

200.3.4. vykdo darbą su vaikais, turinčiais lankomumo problemų;

200.3.5. dirba su elgesio, mokymosi problemų turinčiais vaikais ir rizikos grupės vaikais;

200.3.6. kuria ir įgyvendina prevencines programas;

200.4. specialusis pedagogas:

200.4.1. atlieka pedagoginį mokinių vertinimą, nustato mokinių žinių, mokėjimų, įgūdžių, gebėjimų lygį ir jų atitikimą ugdymo programoms bei įvertina pažangą mokykloje;

200.4.2. bendradarbiauja su mokytojais, specialiųjų poreikių mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais ir kitais švietimo pagalbos specialistais);

200.4.3. numato ugdymo tikslus ir uždavinius bei jų pasiekimo būdus ir metodus, atitinkančius mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, galimybes ir juos taiko;

200.4.4. rengia sutrikusių funkcijų lavinimo individualias, pogrupines ir grupines programas ir padeda įsisavinti ugdymo turinį;

200.4.5. konsultuoja ir teikia metodinę pagalbą mokytojams, specialiųjų poreikių mokinių

tėvams (globėjams, rūpintojams) ir kitiems asmenims, tiesiogiai dalyvaujantiems ugdymo procese, juos konsultuoja specialiųjų poreikių mokinių ugdymo klausimais;

200.5. psichologas:

200.5.1. įvertina mokinio galias ir sunkumus, raidos ypatumus, psichologines, asmenybės ir ugdymosi, vaiko brandumą mokytis;

200.5.2. bendradarbiauja su mokytojais ir kitais švietimo pagalbos specialistais;

200.5.3. konsultuoja psichologinių, asmenybės ir ugdymosi problemų turinčius mokinius, jų tėvus (globėjus, rūpintojus) šių problemų sprendimų klausimais;

200.5.4. rengia individualias rekomendacijas mokinio psichologinėms, asmenybės ir ugdymosi problemoms spręsti.

200.6. logopedas:

200.6.1. įvertina mokinių specialiuosius ugdymo(si) poreikius ir kalbinės raidos ypatumus;

200.6.2. šalina mokinių kalbos ir kalbėjimo sutrikimus;

200.6.3. teikia kryptingą ir efektyvią specialiąją logopedo pagalbą;

200.7. mokytojo padėjėjas:

200.7.2. padeda mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, įsisavinti mokomąją medžiagą, atlikti mokytojo skirtas užduotis, apsitarnauti, susitvarkyti, orientuotis aplinkoje, judėti, maitintis, naudotis mokymo bei kompensacinėmis priemonėmis;

200.7.3. bendradarbiauja su mokytojais ir kitais švietimo pagalbos specialistais;

200.7.4. padeda mokytojams parengti ir/ar pritaikyti mokiniui (mokinių grupei) reikalingą mokomąją medžiagą.

200.8. sveikatos priežiūros specialistas:

200.8.1. rūpinasi vaiko sveikata ir higiena;

200.8.2. teikia konsultacijas mokytojams ir tėvams apie mokinio sveikatos problemas;

200.9. vaiko gerovės komisija:

200.9.1. organizuoja ir koordinuoja prevencinį darbą, švietimo pagalbos teikimą, saugios ir palankios vaiko ugdymui aplinkos kūrimą, švietimo programų pritaikymą mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, atlieka mokinio specialiųjų ugdymosi poreikių (išskyrus poreikius, atsirandančius dėl išskirtinių gabumų) pirminį įvertinimą;

200.9.2. vykdo kitas su vaiko gerove susijusias funkcijas;

200.10. **mokytojų taryba** – analizuoja ir vertina mokinių ugdymosi rezultatus ir daromą pažangą, svarsto darbo su nemotyvuotais ir nepažangiais mokiniais problemas, rūpinasi gabiųjų mokinių ugdymu, analizuoja teikiamos socialinės pedagoginės ir psichologinės pagalbos vaikui kokybę ir kt.;

200.11. **mokyklos taryba** – sprendžia ypatingus pagalbos teikimo mokiniui atvejus.

SUDERINTA

Progimnazijos tarybos

2016-08-26 posėdžio

protoliniu nutarimu

Nr. 1.5.-3

SUDERINTA

Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vedėja

Alma Finagėjevienė

2016-08-30